

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İSMAİL BEŞİKÇİ

UNESCO'YA MEKTUP

Ücretsiz PDF Ki

İSMAİL BEŞİKÇİ

**UNESCO'YA
MEKTUP**

YURT KİTAP-YAYIN: 52

İSMAİL BEŞİKÇİ BÜTÜN ESERLER: 8

Yurt Kitap Yayın'da Birinci Basım: Aralık 1991

(UNESCO'ya Mektup adı altında yayınladığımız bu kitabın ilk baskısı 1983 yılında Dengê Komal Yayınevi tarafından Stockholm'de yayınlanmıştır.)

Dizgi : Yurt Kitap-Yayın

Baskı : Aydınlar Matbaacılık

Montaj : Mehmet Aydın

YURT KİTAP-YAYIN

GMK Bulvarı Onur İşhanı Kat: 7 No: 176

Tel: 117 35 49 KIZILAY ANKARA

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İSMAİL BEŞİKÇİ

UNESCO'YA MEKTUP

İÇİNDEKİLER

YAYINCININ NOTU	7
İSMAIL BEŞİKÇİ'YE SAYGI	9
GİRİŞ	12
I. KÜRDİSTAN'IN PARÇALANMASI EMPERYALİST BÖLÜŞÜME UĞRATILMASI KÜRT ULUSUNA BÖL YÖNET POLİTİKASI UYGULANMASI ve ATATÜRK	14
II. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ'NİN ve KEMALİST İDEOLOJİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ	22
III. "TÜRK DEMOKRASİSİ" VE KÜRT SORUNU	30
IV. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER, TÜRKİYE ve KÜRTLER	41
V. UNESCO, TÜRKİYE ve KÜRTLER KÜRDİSTAN'DA KÜLTÜR EMPERYALİZMİ.....	52
SONUÇ.....	69

YAYINCININ NOTU

Birleşmiş Milletler Bilim ve Kültür Örgütü UNESCO Genel Kurulu Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü nedeniyle 1981'in "Atatürk Yılı" ilan edilmesi yolunda bir karar aldı. Beşikçi bu sırada **"Kürtlerin Mecburlı İskânı"** ve **"Türk Tarih Tezi Güneş-Dil Teorisi ve Kürt Sorunu"** kitaplarından dolayı Sakarya Cezaevi'nde hükümlü bulunuyordu.

UNESCO Genel Kurulu'nun kararını öğrenen Beşikçi, bu kararı dikkatli bir biçimde okuyarak notlar aldı. Notlarını 68 sayfalık bir mektuba dönüştürdü (Ocak 1981). Cezaevinden çıktıktan sonra mektubu daha da ayrıntılayıp delillendirmeyi ve UNESCO'ya göndermeyi düşünüyordu. Ne var ki 23 Şubat'ta ani bir kararla Kaynarca Cezaevi'ne sevk edildi. Daha sonra getirtebilirim düşüncesiyle bir kısım eşyasını, arşivini, gazete kesiklerini ve çeşitli notlarını bir torba içinde cezaevinde bıraktı. Bütün bunlar cezaevinde yapılan bir baskında "ele geçirildi" 12 Nisan'da tahliye olan Beşikçi, 19 Haziran'da gözaltına alınıp tutuklandı. Notlar arasında bulunan "İsviçre Yazarlar Birliği'ne Mektup" dolayısıyla, Türkiye'nin dış ülkelerde itibarını zedelemekle (TCK m. 140) suçlanıyordu.

UNESCO'ya Mektup da dava dosyası içerisinde yer alıyordu. Fakat İsviçre Yazarlar Birliği'ne yazılan mektup nedeniyle Beşikçi 10 yıl hapis cezasına çarptırılırken yargılamalar sırasında delil olarak dahi UNESCO'ya Mektup'tan söz edilmedi. Sıkıyönetim yetkilileri, mektubun duyulmasını, mektup etrafında bir tartışma ortamının doğmasını istemiyordu.

UNESCO Genel Kurulu'nun kararının "yok" de olmadığını" irdelleyen bu mektup Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 1981/586 Esas sayılı dosyasından alındı ve ilk olarak Dengê Komal Yayınevi'nce 1983'de Stockholm'de yayınlandı.

Bilim yönteminin somut bir olaya uygulanması açısından UNESCO'ya Mektup önemli bir çalışma.

Beşikçi'ye saygı, okura dostlukla... Aralık 1991

**YURT
KİTAP-YAYIN**

İSMAİL BEŞİKÇİYE SAYGI...(*)

Türkiye'de yetişen nadir bilim adamlarından biri olan İsmail Beşikçi, Çanakkale zindanlarında yatıyor. Suçu demokrat olmak. Aydın olmak. Düşüncelerinden taviz vermemek. Bilimi, doğruyu, gerçekleri savunmak! Türk Devleti bilimden ürüyor. Bilimsel düşünceden, doğruların tartışılmasından korkuyor. Türk Devleti İsmail Beşikçi'den korkuyor. Bu, düşüncelerini dosdoğru ortaya koyan bilim adamının önünde tiril tiril titriyor. Bundandır ki, gün ışığına çıkmasına izin verilmiyor. Bir zindandan bir diğerine sürülüyor. Ceza üstüne ceza veriliyor.

Beşikçi zindanda. Ama düşünceleri dışarda, gün ışığında elden ele, dilden dile geçiyor. Türk Devleti'nin gazabı, sıkıyönetim zindanları Beşikçi'nin taşıdığı aydınlığı boğmaya yetmedi. Beşikçi'nin ismi bütün dünyada saygın bir bayrak gibi dalgalanıyor. Bilim adamından gazetecisine, yazarından şairine, ressamından müzisyenine, din adamından politikacısına kadar bütün bir dünya İsmail Beşikçi'nin isminden, eserlerinden ve direnmesinden saygıyla söz ediyor. Af Örgütü, O'nu himayesine aldı. Yazarlar Birliği, dünya düzeyinde en çok acı çeken 5 yazardan biri olarak Beşikçi'nin ismini verdi. Yüzlerce protesto gösterisi, bildiri ve makale yazıldı Beşikçi hakkında. Binlerce protesto telgrafı çekildi.

Beşikçi, bir sosyolog. İlgi alanı Cumhuriyet Dönemi Türkiye'si ve Türk Devleti'nin Kürdistan politikası. Türk üniversitelerinin, bilim çevrelerinin, basın yayın organlarının, diğer kitle iletişim araçlarının, parlamentonun, yargı organlarının

(*) Bu yazı Nisan 1983 tarihinde Dengê Komal Yayınevi'nce Stockholm'de yapılan ilk baskıda yer almıştır.

vb. bu politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında oynadığı roller, üstlendikleri görevler. Beşikçi, yukarıda adı geçen kurumların, organların ve buralarda çalışan kişilerin bir bütün halinde Türk Devleti'nin Kürdistan politikasının yapıcı ve yayıcısı olduklarını olgularla ve belgelerle açığa çıkarıyor. Nice demokrat ve sosyalist kurum ya da kişinin, bu düzeyde devlet terörünün gönüllü yapıcısı, yayıcısı ve taşıyıcısı olduğunu açığa çıkarıyor. Kemalizm denen Türk Devleti'nin resmi ideolojisinin ırkçı ve sömürgeci karakterini olgularla ve belgelerle ortaya koyuyor. Türk Devleti'nin tahammül edemediği de bu zaten. Bunun için de çıkar yol olarak İsmail Beşikçi'yi, zindanla, zulümle tehdit etmekte, bilimsel çalışma alanını daraltmakta, çalışma malzemelerine el koymakta ve zaman zaman da gardiyanlar tarafından ölümüne dayaktan geçirilmektedir. Bütün bu vahşete rağmen İsmail Beşikçi'yi düşüncelerinden taviz verme düzeyine getirememenin öfkesi içindedir. Ayrıca Beşikçi'nin, dünya düzeyinde saygın bir bilim adamı olarak kabul edilmesini de önlemek mümkün olmamıştır.

Ve şimdi gene Beşikçi ağır cezalara çarptırılmış olarak zindanda yatıyor. Dışarıda ise generallerin kanlı diktası.

Okuyacağınız metin, İsmail Beşikçi'nin **"Türk Tarih Tezi, Güneş-Dil Teorisi ve Kürt Sorunu"** isimli kitabından ötürü hakkında verilen 3 yıllık hapis cezasını çekmekte olduğu Adapazarı Cezaevi'nde iken yazdığı "UNESCO"nun bir kararını eleştiren bir mektubudur. Mektup, diğer bazı çalışma taslakları ve özel mektupları ile beraber cezaevi yönetimi tarafından ele geçirilmiş ve bunlar arasında bulunan İsviçre Yazarlar Birliği Başkanı'na yazılan bir mektuptan ötürü Beşikçi'ye 10 yıl hapis cezası verilmiştir. 68 sayfalık elyazması bir belge olarak Beşikçi dosyasına giren bu mektubun UNESCO'ya ulaşip ulaşmadığını bilmiyoruz. Beşikçi, sorgusu sırasında: "Bazı düzeltmeler yapıp temize çektikten sonra göndermeyi düşündüğünü" belirtiyor. Buna zamanı ve imkânı oldu mu bilemiyorum. Çünkü, bir daha gün ışığına çıkmadı ve sıkıyönetim zindanlarında tutuldu. Yayınlanan metin, dava dosyasına giren, düzeltilmemiş orjinal elyazması metindir.

Metin, UNESCO'nun 1981 yılını "Atatürk Yılı" olarak ka-

bul etmesini eleştiriyor. UNESCO'nun böyle bir kararı hangi gerekçelerle aldığını tartışıyor. Aynı yıl, Türk Devleti'nin başına generaller askeri bir darbe ile yerleşmiş, katı bir dikta uyguluyorlardı. Bu nedenle "Atatürk Yılı"nı büyük bir şamatta ile kutladılar. Anıtlar diktiler, toplantılar düzenlediler. Ermeni ulusunu tarih dışı bırakan, Rumları ebedi bir vatansızlığa mahkûm eden ve Kürdistan'ın parçalanmasına doğrudan katılan Atatürk, bütün bu insanlık suçlarından arındırılarak bir kez daha dünya halklarına demokrat bir devlet adamı olarak sunuldu. Adı, Dehak'ın, Korkunç İvan'ın, Hitler'in, Mussolini'nin hizasına yazılan Atatürk'ü, bu sıradan alarak, çağdaş devlet adamlarının yanında gösterme suçuna UNESCO da katılarak, Türk Devleti'nin ideolojik yalanlarına maske oldu. Türk solu ise bu tarihi hesaplaşmada gene yoktu. Sol, bu tarihi hesaplaşmaya girmeden ve bu hesaplaşmadan zafer ile çıkmadan Türkiye'de demokratik toplum diye bir olgunun gerçekleşme ortamı olamayacağını bile bile soyut, teorik lafazanlıklarla uğraşırken, "demokratlar" da beyinlerindeki kanseri biraz daha büyüttüler, biraz daha Atatürkçü oldular. Okuyacağınız metin ile tek tutarlı tavır İsmail Beşikçi'den geldi.

Bu metnin yayınlanması da, başta eli kanlı generaller olmak üzere Türk Devleti'ni yönetenleri öskelendirecek. Ama, biz biliyoruz ki, İsmail Beşikçi'ye yapılacak en büyük yardım düşüncelerini dünya halklarına duyurabilmektir. Bu nedenle Dengê Komal bünyesinde "İsmail Beşikçi Kütüphanesi"ni kurduk. Yayınlanan eserlerini, basılmamış eserlerini yeniden yayınlayacağız. Maddi ve teknik şartlar elverdikçe bunları dünya dillerine çevirerek yayınlayacağız. Bunlar bizim için yerine getirilmesi gereken görevlerdir.

Beşikçi, bizim için değerli bir öğretmen, sıcak yürekli bir dost, sarsıntısız, tereddütsüz, fedakâr bir yol arkadaşıdır.

Beşikçi'ye selam
Beşikçi'ye saygı...

O. K. /Nisan 83
Stockholm

GİRİŞ

UNESCO Genel Kurulu'nun 27 Kasım 1978 tarihli ve Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü ile ilgili kararını dikkatle okudum. Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü'nün kutlandığı 1981 yılında, bu karar ile ilgili olarak bazı düşüncelerimi açıklamak istiyorum.

Kararda Atatürk'ün, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı ilk ulusal kurtuluş savaşını başlattığı ve başanya ulaştırdığı belirtilmektedir. Atatürk, "Doğu'nun ezilen uluslarına, köle uluslarına ışık tuttu, onlara kurtuluş yönünü gösterdi" denmektedir. "Kemal Atatürk, kurtuluş savaşını, sadece, Türk ulusu için yapmadı. O, Doğu'nun ezilen uluslarına, köle uluslarına yol göstermek, ışık tutmak amacındaydı. Onların esir olmaktan kurtularak, özgür, bağımsız uluslar olarak örgütlenmelerini yürekten istiyordu. Emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı mücadelesinin temel amacı bu idi" denilmektedir. Atatürk'ün, bu amaca ulaştığı da vurgulanmaktadır. Dünyadaki esir ve köle ulusların, ezilen ulusların Atatürk'ten aldıkları ışık ve bilinç ile birer birer özgürlüklerine ve bağımsızlıklarına kavuştukları söylenmektedir.

UNESCO, eğitim, bilim ve kültür yolu ile adaletin ve hukukun üstünlüğünü, demokratik yaşama özgürlüklerini sağlamayı amaç edinmiş, uluslararası bir kuruluştur. İnsan haklarını ve özgürlüklerini, ulusların eşitliği anlayışını, hayata geçirmeye gayret etmektedir. Toplumların siyasal yaşamında bu ilkeleri egemen kılmaya çalışmaktadır. Ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel yaşamda bu ilkeyi egemen kıl-

mak için önemli uğraş verir. Siyasal toplum karşısında, sivil toplum karşısında, sivil toplumu kurmak, bu oluşumun güçlenmesini sağlamak önemlidir. İnsanların iç hayatlarının zenginleşmesi, siyasal toplum yani devlet karşısında insan haklarının, özerkliğin korunup geliştirilmesi bu yolla mümkün olabilmektedir.

Halbuki UNESCO'nun, Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü dolayısıyla aldığı kararda ileri sürülen önermeler, bilimsel önermeler değildir. İdeolojik içeriklidir. Yalana dayalı resmi ideolojinin, yani Türk devlet ideolojisinin kabulleridir. Bu bakımdan somut gerçek tarafından, yaşanan hayat tarafından çürütülmektedir. Reddedilmektedir. Amacı, eğitim, bilim ve kültür yolu ile Birleşmiş Milletler idealini gerçekleştirmek olan UNESCO için bu, kuşkusuz derin bir çelişkidir. Bu durumun anlatılmasında, açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

Dünyada, herhangi bir bölgenin, ulusun veya devletin tarihini derinden etkilemiş kişiler vardır. Bunlar, asker, politikacı, parti başkanı, devlet başkanı, gerilla lideri vs. olabilir. Tarih, bu kişiler hakkında kuşkusuz sağlıklı değerlendirmeler yapar. Bunun için de bu kişilerin düşünceleri ile birlikte, eylemlerinin içeriğini de göz önüne alır. Bu iki kategori birlikte ele alınmadan sağlıklı, kalıcı, bilimsel değerlendirmeler yapılamaz.

Atatürk de bu kişilerden biridir. Ortadoğu'nun tarihini yakından etkilemiştir. Türk ulusunun, Kürt ulusunun, Türk devletinin, İran, Irak, Suriye gibi Ortadoğu devletlerinin tarihini yakından etkilemiştir. Giderek dünya tarihini etkilemiştir. Ve kuşkusuz Atatürk değerlendirilirken, sadece düşünceleri, yazıları, konuşmaları dikkate alınmaz. Bu, çok yetersizdir. Yetersiz olduğu kadar da yanıltıcıdır. Böyle bir anlayış olguları ve olgusal ilişkileri açıklamaktan da uzaktır. Önemli olan Atatürk'ün eyleminin içeriğinin araştırılmasıdır. O halde, Atatürk'ün yazıları ve sözleri yani düşünceleri, eylemi ile birlikte ele alınmalıdır. Ve birlikte değerlendirilmelidir.

Atatürk'ün en önemli eylemi ise 1919-1922 savaşıdır. Kurduğu parti (Cumhuriyet Halk Fırkası)dir. Kurulmasına büyük katkıda bulunduğu Türkiye Cumhuriyeti Devleti'dir.

Atatürk'ün eylemleri, düşünceleri ile bütün olarak ele alınmalıdır. Biz bu yazıda, özellikle, Kürdistan sorununa değineceğiz. Yani Atatürk'ün düşüncelerini ve eylemlerini Kürdistan sorunu açısından değerlendireceğiz. Gerek düşüncelerinin, gerek eylemlerinin içeriğini tahlil ederken, değerlendirirken, Kürt ulus olgusunu, Kürdistan olgusunu temel bir etken olarak gözönünde bulunduracağız. Kısaca, düşüncelerini Kürdistan eylemi açısından değerlendireceğiz.

I. KÜRDİSTAN'IN PARÇALANMASI EMPERYALİST BÖLÜŞÜME UĞRATILMASI KÜRT ULUSUNA BÖL YÖNET POLİTİKASI UYGULANMASI ve ATATÜRK

Atatürk, 1933 yılı Mart ayında şunları söylüyor:

Doğu'dan şimdi doğacak olan güneşe bakınız. Bugün ufukta, Güneş'in doğduğunu nasıl görüyorsam, uzakta, bütün Doğu uluslarının uyanışını da öyle görüyorum. Bağımsızlık ve özgürlüğe kavuşacak, daha, çok kardeş ulus vardır. Onların yeniden doğuşu ilerlemeye ve refaha yönelik olacaktır. Bu uluslar bütün güçlüklerle, bütün engellere karşın muzaffer olacaklar ve kendilerini bekleyen bağımsızlığa kavuşacaklardır.

Sömürgecilik ve emperyalizm yeryüzünden yok olacak ve yerlerine, aralarında hiçbir renk, din ve ırk farkı gözetmeden yeni bir uyum ve işbirliği çağı ege-men olacaktır.”

Bu düşüncelere bakıldığı zaman, Atatürk'ün emperyalizm karşı olduğu, sömürgeciliğe karşı olduğu rahatlıkla söylenebilir. Atatürk, Doğu'daki, dünyadaki, bütün ezilen ulusların bağımlı, köle, esir ulusların, özgürlüklerine ve bağımsızlıklarına kavuşacaklarını vurgulamaktadır. Bu ulusların özgürlük ve bağımsızlık eylemlerini yürekten desteklediğini vurgulamaktadır. “Emperyalizm ve sömürgecilik yok edilecek, insanlar ve uluslar arasındaki din, ırk, dil, renk farkları ortadan kaldırılacaktır” denmektedir.

Atatürk'ü anlamak ve değerlendirmek için bu düşünceler yeterli değildir. Atatürk, bu düşüncelerden ibaret değil-

dir. O'nun bir de eylemi vardır. O eylemin içeriği de anlaşılmalı ve değerlendirilmelidir. O halde, eylemi kavramak ve açıklamak da önemlidir.

Birinci Dünya Savaşı içinde ve savaş sonunda, Kürdistan sorununa ilişkin çok önemli olaylar cereyan etmiştir. Kürdistan'ın bölünmesi ve parçalanması 20. yüzyılın ilk çeyreğinde Ortadoğu'da cereyan eden ve günümüzü etkileyen en önemli olaylardan biridir. Hatta, bu olayların başında gelir. Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanması, Kürdistan'ın emperyalist ve sömürgeci bölüşüme tabi tutulması, Ortadoğu'nun tarihinde, çok önemli bir dönemdir. Kürt ulusunun ulusal ve demokratik haklarının, özgür ve bağımsız devlet kurma hakkının gasp edilmesi, Ortadoğu tarihinin günümüzü etkileyen en önemli siyasal olgularından biridir. Kürt ulusunun mayın tarlaları ile dikenli teller ile kuleler ile birbirlerinden koparılmaya çalışılması ve bu statünün tepeden turnağa silahlı ordularla baskı altında tutulması, korunması ve sürdürülmesi günümüzün en önemli olgularından biridir.

Kürdistan üzerindeki emperyalist bölüşüm Kürt ulusuna, böl yönet politikasının uygulanması, kuşkusuz zamanın emperyalist ve sömürgeci devletlerinin işidir. 1915 yılında, İngiltere, Fransa, Çarlık Rusyası arasında yapılan Scyes-Picot antlaşması ve daha sonraki antlaşmalar Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde kalan toprakları parçalamayı amaçlamaktadır. Bu arada Kürdistan toprakları da parçalanmaktadır. 1917 Ekim Devrimi ile Bolşevikler, bu gizli antlaşmalardan çekilmişlerdir. Ekim Devrimi'nin önemli sonuçlarından başka biri ise dünyadaki, Ortadoğu'daki siyasal dengeyi temelinden değiştirmiş olmasıdır. Sosyalist siyasal düşünce iktidar olmuştur. Ve bunlar dünyadaki siyasal ilişkileri etkileyen yepyeni etkenlerdir. Batı emperyalizmi ile sosyalist dünya arasındaki etkileşim süreci ise Anadolu'da Osmanlı İmparatorluğu'nun devamı olarak bir Türk Devleti'nin varlığını gerekli kılan bir sonuç ortaya koymuştur. Ve bu yepyeni siyasal etkinliğini artırmıştır. Böylece, Osmanlı İmparatorluğu'nun devamı olan bu siyasal yapı emperyalist Batı (İngiltere, Fransa, İtalya vs.) ile Bolşevikler arasında önemli manevra olanakları sağlamayı başarmıştır. İşte, bu

süreç içinde, Ortadoğu'da izleyebildiğimiz en önemli olay Kürdistan'ın bölünmesi ve parçalanmasıdır. Kürdistan'ın emperyalist bölüşüme uğratılmasıdır. Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanmasıdır. Başka önemli bir sorun ise Ermeni nüfusunun kitle katliamları ve sürgünler yolu ile çürütülmesidir.

Kürdistan üzerinde emperyalist bölüşüm mücadelesi 1915-1925 yılları arasında cereyan etmiştir. Kuşkusuz, 19. yüzyıla hatta, daha önceki asırlara inen kökleri de vardır. Fakat, özellikle bu yıllar; özellikle de 1919-1923 yıllarının incelenmesi gerekir. İngiltere, Fransa gibi Batılı emperyalistlerin bu konudaki işbirlikçileri Kemalistlerdir. Bilindiği gibi, Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Irak, Suriye, Arabistan, Yemen, Lübnan, Filistin, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir gibi Arap toprakları Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde idi. Arnavutluk, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna-Hersek, Eflak-Boğdan gibi Balkan toprakları, yine, Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde kalıyordu. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kemalistler, bu topraklar üzerinde hiçbir hak iddia etmediler. "Bu topraklar atalarımızın malıdır", "Bu topraklar üzerinde atalarımız at koşturdu", "Bu topraklar atalarımızın kanları ile sulandı" vs. demediler. "Asırlarca birlikte, kardeşlik içinde yaşadığımız bu halklar, din kardeşlerimiz..." edebiyatı yapmadılar. Arap toprakları üzerinde, İngiltere ve Fransa gibi Batılı emperyalistlerle kolayca anlaştılar. Balkanlar da ise Osmanlı İmparatorluğu'na karşı, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi, zaten zafere ulaşmıştı. Balkan ulusları, Osmanlı egemenliğini parçalayarak, boyunduruğu kırarak ulusal kurtuluş mücadelelerini zafere ulaştırmışlardı. Kemalistler, bu fiili durumu da kabul ettiler. Kemalistler, İngiltere ile bir noktada daha yoğun bir anlaşma içindeydiler. O da hilafet konusunda ortaya çıkıyordu. İngiltere, hilafeti Türklerden alıp Araplara vermek istiyordu. Mustafa Kemal ise halifeyi yurt dışına koymayı düşünüyordu. Hilafet kurumunu Türk siyasal yaşamından kaldırmayı düşünüyordu. Ayrıca Enver Paşa konusunda İttihat ve Terakki konusunda yine, bazı ortak görüşler vardı.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önce, Kürdistan topraklarının büyük bir kısmı, Ermenistan topraklarının yine büyük

bir kısmı, Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde idi. Fakat Kemalistler, Balkan yarımadasında ve Arap topraklarının üzerinde hiçbir hak iddia etmemelerine rağmen Kürdistan ve Ermenistan toprakları konusunda direniyorlardı. "Buralar atalarımızın topraklarıdır", "Atalarımız bu topraklarda at koşturmuşlardır", "Bu topraklar atalarımızın kanları ile sulanmıştır, bize atalarımızdan miras kalmıştır" diyorlardı. "Asırlarca birlik ve beraberlik içinde yaşadığımız, din kardeşlerimiz" edebiyatı yapıyorlardı. İngiltere ve Fransa ise Kürdistan'ın petrol zenginliklerini yakından biliyorlardı. Bu zenginlikleri, Kemalistlere kaptırmak istemiyorlardı. Böylece, Kemalistler, İngiliz ve Fransız emperyalizmi ile mücadele görüntüsü altında, Kürdistan'dan önemli bir pay almanın mücadelesine başladılar. Kürt ulusundan gelen ulusal ve demokratik isteklere karşı çıktılar. Bunları görmezden geldiler. Bu istemleri boğmak için işbirliği yaptılar.

Halbuki, 1918 yılının sonlarından itibaren özellikle Güney Kürdistan'da cereyan eden çok önemli bir süreç var idi. Kürtler, ulusal kurtuluş mücadelesi içindeydiler. Fakat Kürtlerin ulusal ve demokratik içerikli eylemleri İngilizler tarafından kan ile boğuluyordu. Güney Kürdistan'da Kürtler, Şeyh Mahmut liderliğinde merkezi ve bağımsız bir yapıya ulaşmak istiyorlardı. İngiltere ise Kürtlerin özgürlük ve bağımsızlık isteklerine, devlet kurma haklarına şiddetle karşı çıkıyordu. Kürt ulusunun büyük bir kısmını yeni kurulan ve İngiliz mandası olan Irak krallığına bağlamak gayreti içindeydi. Kemalistler ise Kürdistan'ı, Kerkük ve Musul petrol bölgesini kesinlikle istiyorlardı.

Savaş yılları içinde Kemalistler, Kürtlerin Türklerle kardeş olduğunu da söylüyordu. Mücadelenin başarıya ulaşmasından sonra, Kürtler de ulusal haklarına kavuşacaklardır, diyorlardı. Müslüman-Hıristiyan çelişkisini ustalıkla kullanıyorlardı. "Kürdistan'ı Ermenistan yapacaklar" diyerek Kürtleri tehdit ediyorlardı. Bu sözle, bir yandan Batılı emperyalistleri suçluyorlardı. Bir yandan, Ermeniler ile Kürtler arasında çelişkiler yaratmak ve bunu derinleştirmek istiyorlardı. Bir yandan da Kürtleri kendi yanlarına çekmeye çalışıyorlardı. İttihat ve Terakki politikasını ve daha önceki Osmanlı politikasını aynen uyguluyorlardı. Kürtlerin özgürlük

ve bağımsızlık isteklerine karşı idiler. Art niyetli ve hesaplı idiler. Bu istekleri savsaklıyorlardı. Belirli bir zaman kazandıktan sonra boğmaya gayret ediyorlardı.

Arap toprakları, Balkan toprakları, hiç hak iddia etmeyen Kemalistlerin, Kürdistan ve Ermenistan toprakları konusunda direnmeleri ilgi ile izlenmeye değer. Kemalistlerin Kürt ulusunu, Kürdistan'ı boyunduruk altına alma çabaları 1919-1923 yılları arasında izlenebilen ve gözlenebilen en önemli siyasal süreçlerden biridir.

Kürdistan'ı boyunduruk altında tutabilmek için Batılı emperyalistler ile Kemalistler arasında başlayan mücadeleyi kuşkusuz birinciler kazanmışlardı. Fakat bu, Kemalistler ile emperyalistler ve sömürgeciler arasında belirli bir uzlaşmayı da getirmiştir. Bu uzlaşma, Kürdistan'ın bölünmesi ile ilgilidir. Kürt ulusunun devlet kurma hakkının gasp edilmesi ile ilgilidir. Kürt ulusal ve demokratik haklarının kan ile boğulması ile ilgilidir. Kürdistan'ın emperyalist bölüşüme uğratılması ve Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanması ile ilgilidir. Kürt ulus özelliklerinin yok edilmesi ile ilgilidir.

Kürt ulusu özgür ve bağımsız olmak istiyordu. Mahkûm olmak istemiyordu. Esaret altında kalmak, köle kalmak istemiyordu. Bunun için her türlü mücadeleyi yürütüyordu. Fakat emperyalist Batı ve Ortadoğu'daki yerli işbirlikçileri, sömürgeci zorbarlar, Kürt ulusunu esir edecek kadar güce sahip idiler. O zaman, 1920 koşullarında emperyalistlerin ve sömürgecilerin böyle bir gücü ve yeteneği vardı. 1920'li yıllardan sonra ise emperyalist ve sömürgeci politika kurumlaştırıldı. Ve günümüze kadar sürdürüldü.

Emperyalist ve sömürgeci bölüşüm politikası Kürdistan'ın iskeletini parçalamıştır. Beynini dağıtmıştır. Böl yönet politikası, Kürtler arasındaki birliği parçalamayı ve etkileşmeyi yok etmeyi amaçlamaktadır. Kürtler dikenli tellerle, mayın tarlaları ile karakollarla, kulelerle bölünmüştür. Kürtlerin birbirleri ile temas etmemeleri, birbirlerine yabancılaşmaları istenmiştir. Böylesine bir bölüşüm politikası geçince 1920'lerden sonra Kürdistan'ın güney kesimleri İngilizlerin, güneybatı kesimleri Fransızların denetim altına alınmıştır. Kuzey kesimlerini Kemalistler denetim altına almışlardır. Doğu kesimleri ise 17. yüzyılın ortalarından iti-

baren İran Şahlığı'nın egemenliği altında idi. Böylece 20. yüzyılın başlarında Kürdistan dört parçaya bölünmüş oluyordu. Ve bu tarihlerden itibaren Kürdistan'ın herhangi bir yerinde yeşeren ulusal ve demokratik hareketler bu emperyalist ve sömürgeci güçlerin işbirliği ile boğulmuştur. Kürt ulusu bölündüğü ve güçleri parçalandığı için de, boğma ve yok etme eylemi sık sık gündeme gelmiştir. Bu arada, İran Şahlığı içinde kalan Kürdistan'ın da ikiye bölündüğünü belirtmekte yarar vardır. Bu kesimlerden biri o zamanlardan itibaren Çarlık Rusyası'nın toprakları içindedir. Şimdi, Sovyetler Birliği Ermenistan Cumhuriyeti sınırları içindedir.

Batılı emperyalist güçler ile Türkiye arasında 1923'de Lozan Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmanın en önemli özelliği emperyalist bölüşüm antlaşması olmasıdır. Kürdistan ve Kürt ulusu üzerinde fiilen gerçekleştirilen böl yönet politikası bu antlaşma ile hukukileştirilmiştir. Uluslararası garanti altına alınmıştır.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra, Kürt ulusundan gelen özgürlük istekleri kesinlikle baskı altına alınmıştır. Kürtlerin ulusal varlığı inkâr edilmiştir. 1919-1922 yılları arasında, "Kürtler ile Türkler kardeştir", "Zaferden sonra Kürtler de, ulusal haklarına sahip olacaklardır" diyen Mustafa Kemal, öteki Kemalistler, artık, Kürt ulus varlığını inkâr etmektedirler. Yok saymaktadırlar. "Kürt denen bir millet yoktur. Kürtçe olarak adlandırılan bir dil yoktur", "Kürtler dağda yaşayan Türklerdir. Kürtçe denen dil de, Türkçenin bir şivesidir" denmektedir. Bu iddialarını kanıtlamak için gayret etmektedirler. Kürt dilini ve kültürünü yok etmek, Kürt ulus özelliklerini ortadan kaldırmak için her türlü önemi almakta ve uygulamaktadırlar: Kitle katliamları yolu ile yok etme. İdamlar yolu ile yok etme. İç sürgünler yolu ile yok etme. Dış sürgünler yolu ile yok etme. Asimilasyon yolu ile yok etme vs.

Devlet, basın yayın, radyo, eğitim-öğretim, kamu yönetimi, din vs. gibi her türlü ideolojik baskı aracı Kürt ulus özelliklerini yok etmek, asimilasyonu gerçekleştirmek için kullanılmaktadır. Kürt toplumu olma özelliklerini savunanlar, Kürt ulus özelliklerini koruyanlar için ise devlet, her türlü zorlayıcı baskı aracını kullanmaktadır. Karakol, polis, jan-

darma, ordu, mahkeme, hapishane, darağacı en etkili bir biçimde kullanılmaktadır. Bu önlemler ve uygulamalar ise Kürt ulusunu köleleştirmekten, zincire vurmaktan, boyunburuk altına almaktan başka bir anlama gelmez. Bu, Kürt ulusuna, ta Osmanlılardan beri uygulanan sömürge politikasının yoğunlaştırılması eylemidir. Kürt ulusunun maddi-manevi bütün değerlerini yok etme eylemidir. O'nu kişilsiz bırakma eylemidir. Onurunu, şerefini kaybetmiş, bağımlı, ezilen, esir, köle bir ulus haline getirme eylemidir. Giderek Kürt ulusunu yok etme, dillerden ve tarihlerden silme eylemidir.

Burada amaç kısa da olsa, ana çizgileri ile de olsa, Kürdistan'ın tarihini, Kürt ulusunun tarihini yazmak değildir. Kürdistan'ın emperyalist bölüşülmesini, böl yönet eylemini bunun nedenlerini ve sonuçlarını anlatmak değildir. Amaç, Atatürk'ün düşüncelerini ve eylemlerini birlikte değerlendirmektir. Eyleminin önemli bir yönünü açıklığa çıkarabilmek için ise Kürdistan ile ilgili olguları ana hatları ile hatırlatmakta yarar vardır. Yukarıda vurgulanan olgulara bu gerçeklerle değinilmiştir. Öyle ise burada sorulması gereken temel sorular da şunlar olmalıdır:

Atatürk, Kürt ulus olgusu karşısında, en şiddetli baskı önlemleri alırken ve uygularken, ezilen ulusların özgürlüğü ve bağımsızlığı konularında nasıl konuşabilmektedir? Onların özgürlük ve bağımsızlık eylemlerini coşku ile desteklediğini nasıl ifade edebilmektedir? Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanırken, Kürtistan'da en baskıcı, en katliamcı uygulamalar sürerken, sömürgeciliğin ve emperyalizmin yeryüzünden yok olacağı nasıl söylenebilmektedir? Kürdistan'ı bölüp parçalamak, Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulayabilmek için Batı emperyalizmi ile her türlü işbirliğine giren Atatürk, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı olduğunu söyleyebilmektedir. Kürt ulusunun ulusal kimliğini yok etmek için her türlü devlet olanaklarını kullanan Atatürk, insanlar ve uluslar arasında eşitlik kurulacağını, nasıl iddia edebilmektedir? Kendisinin de bu eşitliği sağlamayı amaçladığını nasıl vurgulayabilmektedir? Renk, dil, din, ırk farklarının ortadan kaldırılacağı nasıl vurgulanabilmektedir? Kürt toplumu olma özelliklerini ortadan kaldırmak için devletin

her türlü ideolojik, politik, ekonomik ve askeri baskı araçları kullanılırken, ezilen ulusların özgürlüğünden nasıl söz edebilmektedir? Kürt ulusunun uyanışına karşı, ulusal ve demokratik isteklerine karşı, en şiddetli baskı politikaları uygulanırken, “ güneşin doğduğunu nasıl görüyorsam, Doğu'nun ezilen uluslarının, esir uluslarının uyanışını da öyle görüyorum” sözü nasıl kullanılabilmektedir? Kürt ulusunun ulusal ve demokratik hak iddialarını ezmeyi, parçalamayı ve dağıtmayı en temel hedeflerden biri edinen Atatürk, ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerini yürekten desteklediğini nasıl iddia edebilmektedir? Kürt ulusunun ulusal varlığını yok etmek için emperyalizm ile her türlü işbirliğine giren Mustafa Kemal, ezilen ulusların emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı mücadelelerine ışık tuttuğunu nasıl vurgulayabilmektedir?

Düşünelim ki, Mustafa Kemal'in bu sözleri söylediği 1933 yılında bile Kürtlere karşı yoğun bir baskı vardı. Kürdistan genel müfettişlikler, yani genel valilikler ile yönetilmektedir. Bir taraftan, Kürtlerin Türk olduğu, “Dağlı Türk” olduğu iddia edilmektedir. Öte yandan da, fiili olarak yoğun bir sindirme ve yok etme faaliyeti sürmektedir. “Mecburi İskân” adı altında, sürgün kanunları yapılmakta ve yürürlüğü konulmaktadır. Kürtler, çoluk, çocuk, kadın, erkek, genç, ihtiyar Türkiye'nin batı taraflarına sürgüne gönderilmektedir. Köyler, kasabalar boşaltılmakta, aşiretler tümüyle sürgün edilmektedir. Yasak bölgeler oluşturulmaktadır. Kürdistan'da tam anlamıyla keyfi bir yönetim vardır. Bu keyfi yönetimi en iyi karakterize eden kanun, 1935 yılında yapılan ve yürürlüğe konulan Tunceli Kanunu'dur. Bu kanunun hükümleri 1937-1938'de, Dersim'deki, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinde uygulanmıştır. Ayrıca 1934 tarihli ve 2510 sayılı “Mecburi İskân” Kanunu, yine bu dönemin özelliklerini belirtebilmektedir.

O halde, Atatürk'ün, Mart 1933'deki konuşmasında ileri sürdüğü düşünceler üzerinde dikkatle durmak gerekir. Biz, bu düşünceler üzerinde dikkatle duruyoruz. Ve diyoruz ki, bu konuşmada ileri sürülen önermeler bilimsel değildir. İdeolojiktir. Bu ideolojinin temelleri ve oluşumu üzerinde ana hatları ile durmakta yarar vardır.

II. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİN ve KEMALİST İDEOLOJİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ

Yukarıda belirtildiği gibi Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde Türkler, Araplar, Kürtler, Çerkesler, Arnavutlar, Bulgarlar, Rumlar, Sırlar, Romenler, Lazlar, Ermeniler, vs. bir arada yaşıyorlardı. Bu bakımdan Osmanlı İmparatorluğu kozmopolit bir siyasal yapıya sahip idi. 19. yüzyılda, Balkanlarda yaşayan uluslar, Osmanlı İmparatorluğu'na karşı özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi yürüttüler. Ulusal kurtuluş mücadelelerini zaferle sonuçlandırıdılar. Kendi bağımsız devletlerini kurdular. Yunanlılar, Bulgarlar, Sırlar, Romenler; vs. 19. yüzyıl içinde bağımsız siyasal yapılara kavuştular. Birinci Dünya Savaşı içinde ise Arapların İmparatorluktan ayrıldıklarını görüyoruz. Bu savaştan önce, Arnavutlar da İmparatorluktan ayrılmışlardı. Araplar, "İngiliz Mandası", "Fransız Mandası" adı altında sömürge devletler oluşturdular. Bu sıralarda, Kürtler de özgürlük mücadelesine başladılar. Fakat Kürt ulusunun özgürlük istekleri ve kendi devletlerini kurma yolundaki çabaları, Batı emperyalizmi tarafından kan ile boğuldu. Batı emperyalizminin bu süreçteki en önemli işbirlikçileri Kemalist hükümet idi. Böylece Kürdistan bölündü, parçalandı. Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulandı. Sonuç olarak Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun büyük bir kısmı Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde kaldı. Yeni Türk Devleti, Kürdistan'dan, büyük bir pay aldı.

Bu devlet, 1919-1922 yılları arasında cereyan eden Türk-Yunan ve Türk-Ermeni savaşları ve Kürtlerin özgürlük isteklerinin kanla boğulması sonucu yeniden örgütlendi. Yeni devlet, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir devamı olarak örgütleniyordu. Fakat "Türk milliyetçiliğine" dayalı bir biçimde örgütleniyordu. Artık, Türk devletinin "milli" bir devlet olduğu söyleniyordu. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan herkes Türktür, deniyordu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarında, İmparatorluğu kurtarmak için ortaya atılan görüşlerden biri de "Türkçülük" idi. Öteki iki akım, yani İslamcılık ve Osmanlıcılık anlayışı başarılı olmamıştı. Türkçülük akımı, İmparatorluğun, Türk ulusunun öncülüğünde ve onun etrafında,

yeniden örgütlenmesini öneriyordu. 1920 yıllarının koşullarında ise Türkçülük anlayışı, coğrafi olarak "Misak-ı Milli" ile sınırlandırılmıştı.

İşte, konumuzla ilgili temel nokta burada düğümленmektedir. Osmanlı İmparatorluğu içinde birçok uluslar yaşıyordu. Bunun için de, kozmopolit bir siyasal yapıya sahip olduğu söyleniyordu. O'nun bir devamı olarak varlığını sürdüren Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde ise en az iki ulus yaşıyordu: Türkler ve Kürtler. Buna rağmen "yeni Türk Devleti, millî bir devlettir. Bünyesinde, Türklerden başka, hiçbir ulus yoktur" iddiası ileri sürülüyordu. Kuşkusuz, Kürtlerden başka uluslar da vardı. 1915 yılında, nüfusu, İttihat ve Terakki tarafından, katliamlarla ve sürgünlerle çürütülmesine rağmen Ermeniler vardı. Lazlar vardı. Belirli bir bölgede değil, fakat Anadolu'da ve Kürdistan'da dağınık olarak yaşayan Çerkesler vardı. Bunların en önemlisi, kuşkusuz, Kürtler idi. Kürtlerin hem nüfusları fazla idi hem de belirli bir bölgede, Kürdistan'da kendi yurtlarında yaşıyorlardı. Bunların ötesinde bu bölgenin İran, Irak ve Suriye'deki uzantıları yine Kürdistan idi.

O halde, sosyolojik bir gerçek ile karşı karşıyayız. Bu sosyolojik gerçek, Kürt ulus olgusudur. Atatürk ise bu sorunun demokratik yollardan çözümüne taraftar değildir. Baskı, zor, şiddet, zulüm, zindan ile çözümleme taraftandır. Ve bu tür eylemleri meşrulaştırıcı bir ideoloji ile çözümleme taraftandır. Zaten Batı emperyalizmi ile Kürdistan'ın parçalanması ve Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanması ve politikalarına katılan bir zihniyetin demokratik yollar denemesi de olanaklı değildir.

Sosyolojik ve siyasal bir sorun olan Kürt ulus olgusunun, ideolojik yollarla çözümlenmesini ilk defa 1924 Anayasası'nda görüyoruz. Bu ideolojik çözüm, kuşkusuz askeri yollarla da desteklenmektedir. 1924 Anayasası'na göre, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan herkes Türktür ve Türklüğünden mutludur. Ve yine, bu hüküm gereği, "Türk Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür." Böylece, sosyolojik ve siyasal bir sorun anayasa hükümleri ile çözümlenmeye çalışılıyor. Fıllî durumun, yani maddî hayatın bu hükümler doğrultusunda değiştirilmesi amaçlanıyor. Bu

amaca ulaşmak için yoğun gayretler başlıyor. Anayasa gereğince herkes Türk olduğuna göre Kürtlerin de Türk olması gerekiyor. Anayasa, herkesin Türk olduğunu iddia ettiğine göre, "Kürtlerin Türk olduğu" da kesinleşmiş oluyor. Bu ise Kürtlerin, kendi kimliklerini, ulusal kişiliklerini inkâr ederek, Türk olduklarını kabul etmelerini gerektiriyor. "Türküm mutluyum", "Ne mutlu ki Türküm" diye haykırmalarını gerektiriyor. Bu durum karşısında, Kürtlük iddia edenler, Kürt ulusal haklarını isteyenler, anayasa suçlusu ilan ediliyor. Vatan haini ilan ediliyor. Böylelerinin yok edilmesinin anayasanın gereği olduğu iddia ediliyor. Bunlar toplumdan tecrit edilmelidir. Düşüncelerinin etkinliği kesinlikle kırılmalıdır. Kitle katliamları yolu ile yok etme. İdamlar yolu ile yok etme. Sürgünler yolu ile yok etme. Asimilasyonu hızlandırıcı eylemlerin yoğunluk kazanması. Hepsi, bu düşüncelerin ve davranışların sonucu olarak ortaya çıkıyor.

1923'den sonra fiili durumu anayasal duruma uydurmak için çok büyük çabalar harcanmıştır. Kürtlerin ulusal varlığı inkâr edilmiştir. Reddedilmiştir. Kürt kişiliğini ve Kürdistan kişiliğini inkâr etmeyenler büyük baskılarla yüz yüze bırakılmıştır. Sürgünler sık sık uygulanan bir yöntemdir. Kürtler, kitleler halinde sürgüne gönderilmiştir. Köyler, kasabalar boşaltılmış, halkı sürgüne gönderilmiştir. Aşiretler toplu olarak bir bütün halinde sürgüne gönderilmiştir. Yasak bölgeler oluşturulmuştur. Amaç, Kürtleri, Türk ulusu ve Türk kültürü içinde eritmektir. Kürt ulus özelliklerini yok etmektir. Sürgün yeri olarak da, Ege ve Akdeniz bölgeleri, Orta Anadolu ve Trakya kullanılmıştır. Bu arada Türk nüfusun da Kürdistan'a yerleştirilmesi için büyük çabalar harcanmıştır. Yugoslavya'dan, Romanya'dan, Yunanistan'dan, Bulgaristan'dan, Sovyetler Birliği'nden çeşitli nedenlerle gelen Türklerin, Kürdistan'a, Kürtlerden boşalan yerlere yerleştirilmesi için yoğun bir gayret gösterilmiştir. Atatürk'ün önderliğindeki Türkiye Cumhuriyeti, bu eylemler içindeyken, Güney Kürdistan'da da İngilizler, benzer eylemlerini sürdürüyordu. Güneybatı Kürdistan'da Fransa, Doğu Kürdistan'da İran, aşağı yukarı aynı uygulamaları yürütüyorlardı. Bu eylemlerin uygulanış biçimleri değişik olsa da nitelikleri aynıydı.

Burada, Türk Devleti'nin ve resmi ideolojinin temel özelliklerinden birisi belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu, devletin antikürt niteliğidir. Kürt ve Kürdistan adlarını dillerden ve tarihlerden silmek Kürt toplumu olma özelliklerini tamamen yok etmek temel bir amaçtır. Ve bu amaca ulaşmak için "devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü" sloganı yoğun bir biçimde propaganda konusu olmaktadır. Türk Devleti'nin ikinci temel özelliği antikomünist olmasıdır. Kuşkusuz başka özellikleri de vardır. Bunlar benimsediği ilkelere. Laiklik gibi. Fakat bunlar, bu iki temel ilkenin çerçevesi içinde ele alınırlar. Yukarıda da belirttiğimiz gibi biz daha ziyade, devletin, antikürt niteliği üzerinde duruyoruz. Yani ırkçı ve sömürgeci niteliği üzerinde duruyoruz.

O halde, resmi ideolojinin oluşumunda temel etkenlerden biri, Kürt ulus olgusuna ilişkin olarak ortaya çıkmaktadır. Somut gerçeği inkâr ettiği, görmezden geldiği için de, yalana dayanarak gelişmektedir. Bu bakımdan, yalana dayalı resmi ideoloji diyoruz. Çünkü, yalanı, en temel bir unsur olarak ortaya koyuyor. Hareket noktasını bu yalan oluşturuyor. Savunmasını bu yalan etrafında geliştiriyor. Somut gerçek yerine maddi gerçek, yaşanan gerçek yerine "ideolojik gerçek" koymaya çalışıyor. Herkesin de bu "ideolojik gerçek"e itibar etmesini istiyor. Somut gerçeği, maddi gerçeği, yaşanan gerçeği inkâr etmesini istiyor.

Türk resmi ideolojisinin yalan ile ilişkilerini şöyle açıklayabiliriz: Örneğin fil için "ağaçtır" diyen, fil'i ağaç olarak algılayan bir kişi alalım. Bu kişinin fil hakkında söyledikleri, söyleyecekleri ne kadar doğrudur. Böylesine bir yanlış algılamadan sonra, fil hakkındaki akıl yürütmeler ne derece sağlıklıdır? Bu, kuşkusuz sakat bir anlayıştır. Çünkü, fil yanlış algılanmıştır. Ağaç olarak algılanmıştır. Böyle bir kabulden sonra ileri sürülen düşünceler, artık, ağaç ile ilgili olacaktır. Fil ile ilgili değil. İşte, Kürt'ü Türk sayan zihniyetin geliştirdiği ideoloji de ancak bu kadar sağlıklıdır. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi, böyle bir kabulden sonra, ileri sürülen düşünceler kuşkusuz Türk ile ilgili olacaktır.

Denilmektedir ki: " Gerçi Atatürk milliyetçidir. Fakat Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ırkçı bir anlam taşımaz. O, Türk yurdunda yaşayan, kendisini Türk kabul eden herkesi

Türk olarak kabul eder. Bu inancını da 'Ne mutlu Türküm diyene' sözleriyle belirtir." Görüldüğü gibi, "Kemalizm, Türk yurdunda yaşayan ve kendisini Türk kabul eden herkesi Türk sayar" diyor. Önce, Kürdistan'ın kuzey kesimleri Türk boyunduruğu altına alınıyor. Yoğun bir sömürge politikası ve ırkçı politika uygulanıyor. Ve sorun ideolojik olarak çözülüyor. Kürt topraklarına Türk yurdu, diyor. Sonra da, "Türkiye'de yaşayan herkes Türk'tür. Kendisini Türk kabul eden herkes Türktür" diyor.

Sormak gerekir: Anayasa hükümleriyle, mahkeme kararlarıyla, yargıtay içtihatlarıyla sosyolojik gerçekler yok edilebilir mi? Eğer bu olanaklı ise Türk Devleti, bu politikayı Kıbrıs için neden uygulamıyor? Örneğin Kıbrıs bütünüyle işgal edilir. Hemen arkasından da bir anayasa yapılır. Bu anayasaya, "Kıbrıs'ta yaşayan herkes Türk'tür", "Kıbrıs Devleti ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür" biçiminde temel hükümler konulur. Böylece Rumlar Türkleştirilmiş olur. Rumluk ortadan kaldırılmış olur. Kıbrıs sorunu da çözümlenmiş olur. İdeolojik çözümlerle, Kürdistan nasıl Türk yurdu yapıldıysa, Kürtler nasıl Türk sayıldıysa, Kürtlerin ulusal ve siyasal varlığı nasıl reddedildiyse, Rumların yaşadığı yer de Türk toprağı sayılabilir. Rumların ulusal ve siyasal varlığı inkâr edilir. Yok sayılır. Rumlar Türk olmuş olur.

Bu süreç içinde Rum ulusal ve demokratik haklarını savunanlara, "bölücüler", "parçalayıcılar" denir. Türkleşmeyenlere "vatan hainleri" denir. "Ülkesi ve milletiyle bölünmez bağlarla tam bir bütün olan Kıbrıs iç ve dış düşmanlar tarafından, parçalanmak ve bölünmek isteniyor" denir. Bu "kutsal" anayasa hükümlerine uymayanlar, Rum ulusal ve demokratik haklarını savunanlar, sorgulara, soruşturmalara uğratılır. Yargılanır. Zindana atılır.

Bunlar kuşkusuz kurgudan ibarettir. Gerçekleştirilmesi olanaklı değildir. Çünkü, Rum ulusu, Kürt ulusu gibi mazlum bir ulus değildir. İşte burada, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütleri görüyoruz. Bu ilişkilerin etkinliğini görüyoruz. Türk devlet ve hükümet yetkilileri Rumların, Avrupa'daki, dünyadaki, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlardaki etkinliklerini çok iyi bilmektedirler. Çeşitli devletler ve örgütler içindeki siyasal rollerini çok iyi bilmek-

tedirler. Bunun için anayasa hükümleriyle, mahkeme kararlarıyla, siyasal ve idari kararlarla Rum ulus olgusunu yok etmek, yok saymak, ortadan kaldırmak gibi eylemlere cüret edememektedirler.

Fakat, Türk devlet yetkilileri yine çok iyi bilmektedirler ki, Kürt ulusu mazlum bir ulustur. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan ve 1923'e varan yıllarda Kürt ulusu bölünüp, parçalanmıştır. Uluslararası sömürge durumuna getirilmiştir. Emperyalizmin ve sömürgeciliğin böl yönet politikası, Kürdistan'ın iskeletini parçalamış, beynini dağıtmıştır. Bu ırkçı ve sömürgeci politika, Kürt ulusal ve demokratik hareketini devrimci ve demokratik dünya kamuoyundan soyutlamaya çalışmaktadır. Maddi ve manevi bakımlardan desteksiz bırakmayı amaçlamaktadır.

Kürt ulusal ve demokratik hareketi potansiyel olarak her zaman vardır. Kürdistan'ı ortak sömürge olarak kullanan ve denetleyen devletlerin, bu potansiyeli yok etmeye ve başarısız kılmaya çalışacakları kuşkusuzdur. Nitekim, 55 yılı aşkın bir zamandır bu politika, böyle uygulanmaktadır. Örneğin 1923-1938 yılları arasında, Güney Kürdistan'da, İngiliz emperyalizmi, Kürt ulusal hareketine karşı sık sık, İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetlerini (RAF) kullanmaktadır. Kürtlerin uluslaşmasını ve devlet kurma hakkının kullanılmasını engellemektedir. Kuzey Kürdistan'da ise Kemalist yönetim, ırkçı ve sömürgeci baskılarını günden güne artırmaktadır. Kitle katliamları yolu ile yok etme, iç sürgünler yolu ile yok etme. Asimilasyon yolu ile yok etme. Bütün bunlar yoğun ve hızlı bir biçimde sürdürülmektedir. Suriye'de Fransız emperyalizminin yönetimi, İran'da Şehinşah Rıza Şah monarşisinin yönetimi bunlara benzer eylemlerle ırkçı ve sömürgeci politikalarını sürdürmektedirler.

Irkçı ve sömürgeci Türk Devleti, Kürt ulusunun mazlum bir ulus olduğunu çok iyi bilmektedir. Bilmektedir ki, uluslararası destekten yoksundur. Bilmektedir ki, düşmanı pek çok, dostu yok denecek kadar azdır. Bu bakımdan, kendisi, Kürdistan'da ırkçı ve sömürgeci baskılarını yoğunlaştırdığı zaman, bu duruma karşı çıkan herhangi bir devlet olmayacaktır. Sorun, uluslararası çeşitli kuruluşlara götürülüp Türkiye şikâyet edilmeyecektir. Birleşmiş Milletler gibi,

UNESCO gibi, Avrupa Konseyi gibi kuruluşlar, Türk Devleti'nin Kürt ulusuna karşı sürdürdüğü ırkçı ve sömürgeci baskıları görmezden geleceklerdir. "İnsan hakları", "ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin hakkı", "ırkçılığa ve sömürgeciliğe karşı savaş" konularında faaliyet gösteren kuruluşlar, Kürt ulusunun ulusal ve demokratik mücadelesini anlamazdan, duymazdan geleceklerdir. Bütün bunların ötesinde, ırkçılığın ve sömürgeciliğin odak noktalarından olan Türk basını, Türk yazarları bunlara tepki göstermeyeceklerdir. İnsan hakları, ana hürriyetler, demokrasi, eşitlik gibi ana kavramlarla ilgilenen üniversite çevreleri, profesörler, yazarlar susacaklardır. Irkçılığı ve sömürgeciliği sorun yapmayacaklardır. Türk sosyalist hareketi bile keskin laflar edip, enternasyonal gözükp, ırkçılığı ve sömürgeciliği perdellemeye çalışacaklardır. Bütün bunlara rağmen, "Kemalizm, antiemperyalizmdir, antisömürgeciliktir. Ezilen halkların yarındadır" sloganını tekrarlayıp duracaklardır.

Bu konuda, örneğin Filistin Ulusal Kurtuluş hareketi ile Kürt Ulusal Kurtuluş hareketi arasında çok önemli, çok derin bir fark vardır. Filistinliler dost güçler arasında mücadele etmektedirler. Tek bir düşmanları var: İsrail. Filistin'in dostları da İsrail'in düşmanlarıdır. Örneğin Filistinliler, Ürdün'de yaşama olanağı güçleştiği zaman Lübnan'a gidebilmektedirler. Lübnan'da zorluklar ortaya çıkarsa Suriye'ye, orada da güçlükler belirirse Irak'a gidebilmektedirler. Kuveyt'e, Libya'ya, Suudi Arabistan'a, Cezayir'e vs. gidebilmektedirler. Gayet rahat. Bütün Arap ülkelerinin siyasal yardımlarını, ekonomik yardımlarını ve askeri yardımlarını alırlar. Kuveyt'ten Libya'ya, Birleşik Arap Emirlikleri'nden Suriye'ye, Suudi Arabistan'dan Cezayir'e, Mısır'dan Irak'a, Güney Yemen'den Fas'a kadar bütün Arap ülkeleri, bu hareketi siyasal ve ekonomik bakımdan destekler. Aynı zamanda yine, bütün İslam ülkeleri, bu hareketi, hem ekonomik hem de siyasal bakımdan destekler. Teşvik ederler. Giderek, dünyanın devrimci ve demokratik kamuoyu, üçüncü dünya ülkeleri, maddi ve manevi bakımlardan, bu hareketin yanında yer alırlar. Örneğin pek çok uluslararası sorunda, birbirlerine zıt kutuplarda yer alan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti bu konuda aynı tavır ve

davranışı gösterirler. Burada kuşkusuz Arapların uluslararası ilişkilerde sahip oldukları etkinlik rol oynamaktadır. Bu etkinliğin maddi temeli olan petrol rol oynamaktadır. Çünkü Filistin sorunu, bir anlamda, Arap sorunudur.

Kürtler ise ulusal kurtuluş mücadelelerini düşman güçler arasında yürütmektedirler. Ve bu düşman güçlere karşı yürütmektedirler. Kürtlerin, hemen hemen hiç dostları yoktur. Kürdistan'ın bölünmesi ve parçalanması böyle bir sonuç ortaya çıkarmıştır. Kürdistan'ı ortak sömürge olarak kullanan ve denetleyen devletler bu statüyü sürdürebilmek için, Kürtlere karşı yoğun bir düşmanlık yürütmektedirler. Kürtlere karşı olan devletler birbirleriyle de işbirliği içindedirler. Kürtlerin, herhangi bir devlete karşı sürdürdükleri özerklik ve özgürlük mücadelesinde sıkıştıkları zaman, iltica edebilecekleri herhangi bir devlet yoktur. Bilakis, sınırları kapatılır. Ulusal kurtuluşçular sınırda yakalanır. Karşı tarafa teslim edilir. Darağaçları birlikte kurulur. Kürtler siyasal ve ekonomik bakımdan yardım alamazlar. Çünkü, Kürdistan'ı ırkçı ve sömürgeci baskı altında tutan devletlerin oluşturduğu barajı, kolayca, rahatça aşma olanakları yoktur. Bu konularda, Filistinlilerin sahip oldukları kolaylıkların hiçbirisi, Kürtler için söz konusu değildir.

İki standartlı Türk düşüncesi bu konuda bütün açıklığı ile ortadadır. Kürt ulusunu, ırkçı ve sömürgeci baskı altında tutan Türk Devleti, Filistinlilerin bağımsız devlet kurma hakları da dahil her türlü ulusal ve demokratik haklarını savunmaktadır. Türk demokratları, Türk basını, üniversite çevreleri, kısaca Türk düşüncesi de öyle. Kürtler ise "Türkiye'de Kürtler vardır. Ben de Kürdüm" dediği için zindana atılır. Sorgulara, soruşturmalara uğratılır. Fakat, "Siyonist ırkçılık"tan sık sık söz eden Türkler, bu şekilde, kendi ırkçılıklarını gizleyememektedirler.

Ortadoğu'da, birbirine çok yakın coğrafi alanlarda gelişen iki ulusal kurtuluş hareketine, birbirine zıt yaklaşımlarda bulunulması ibret verici bir davranıştır.

İrkçı ve sömürgeci Türk Devletleri, Kürdistan ile ilgili süreci yakından bildiği için, Kürt ulusuna baskı ve zulümlerini rahat bir şekilde sürdürmektedir. Kürdistan'da yürüttüğü ırkçı ve sömürgeci politikalardan ve uygulamalardan do-

layı eleştirilemeyeceğini bilmektedir. Bir taraftan insan hakları, eşitlik, özgürlük, demokrasi denmektedir. Protesto edilemeyeceğini bilmektedir. Bir taraftan da Kürt ulusu üzerindeki ırkçı ve sömürgeci baskılar yoğun bir biçimde sürdürülmektedir. Rahatça sürdürülmektedir.

O halde, Birleşmiş Milletler gibi UNESCO gibi kuruluşlar, Ortadoğu'da Kürt ulus sorunu üzerinde dikkatle durmakla görevlidirler. Eğer insan hakları, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesi, eşitlik, demokrasi gibi temel ilkelerin sözde bırakılmayıp hayata geçirilmesi isteniyorsa böyle davranılır. Ulusların eşitliğinin kurulup geliştirilmesi, gerçek barışın sağlanması, çağımızın ana kavramlarının korunması ve güçlendirilmesi, ancak bu şekilde olanaklı olabilir.

III. "TÜRK DEMOKRASİSİ" ve KÜRT SORUNU

"Kürtlerin Türk olduğu" biçiminde ifade edilen düşünceler, cumhuriyet tarihi boyunca gayet titiz bir şekilde savunulmuştur. Bunun "biçimsel" bir görüş olduğu ileri sürülmüştür. En "bilimsel" görüşün bu olduğu ileri sürülmüştür. Bu, doğruluğundan kuşku duyulmayan, eleştirilemez, dokunulamaz bir görüştür. Somut gerçeğe, Kürt ulus olgusuna çok zıt olduğu halde ısrarla, bilinçle savunulmuştur. Savunulması, anayasa ile ceza kanunları ile garanti altına alınmıştır. Bu görüşe aykırı hareket, cezai müeyyideye bağlanmıştır. Baskı, zor, zulüm, zindan ile topluma egemen kılınmaya çalışılmıştır.

Bu görüş, "Türk Devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür" denerek 1961 Anayasası'nda da aynen tekrarlanmıştır. 1966 yılında çıkarılan, 648 sayılı Türk Siyasal Partiler Kanunu'nda bu ilkeyi gayet açık bir şekilde görüyoruz. Bu yasanın, "Siyasi Partilerin Kapatılması" ile ilgili 89. maddesi aynen şöyledir:

"Siyasi partiler, Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde milli veya dini kültür farklarına, yahut dil farklılığına dayanan azınlıklar bulunduğunu ileri süremezler.

Siyasi partiler. Türk dilinden ve kültüründen gayri

dil ve kültürleri korumak yahut geliştirmek veyahut yaymak yoluyla, Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde millet bütünlüğünün bozulması amacını güdemezler.”

Bu maddelerden, şu sonuçları çıkarmak olanaklıdır. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde, fiili olarak, Türk dilinden ayrı bir dil vardır. Türk kültüründen ayrı bir kültür vardır. Fakat, bunların varlığını ileri sürmek yasaktır. Bu dil ve kültürleri korumak yasaktır. Gelişmelerini istemek veya yaymak yasaktır. Görüldüğü gibi sosyolojik bir gerçek, somut bir gerçek yasalarla yok sayılmıştır. Türk ulusu ile Kürt ulusunun bir bütün meydana getirdiği, bu bütünün de Türk ulusu olduğu vurgulanmaktadır. Kürt ulus varlığını ileriye sürmek, cezai müeyyidelerle engellenmeye çalışılmaktadır. Bu ise Türk siyasal partilerinin toplumsal ve siyasal yapısına bilimsel çözümler getiremeyecekleri anlarına gelir.

Bu konuda, hukuksal bir terim olan “Türk vatandaşlığı”, sosyolojik bir gerçek olan Kürt ulus olgusuyla karıştırılmıştır. Ve bu iki kavranın karıştırılmasına özel bir çaba gösterilmektedir. Örneğin, gerek 1924 tarihli, gerek 1961 tarihli Türk anayasaları şunları söylüyor:

Türküml diyen herkes Türktür. Kanı ne olursa olsun kendisini samimiyetle Türk sayan herkes Türktür. Yeter ki, Türk olmanın mutluluğunu kalbinde ve kafasında duysun.”

Buradan Atatürk milliyetçiliğinin, yani Türk milliyetçiliğinin ırkçı değil, “milliyetçi” bir karakteri olduğu sonucu çıkarılıyor. “Kendisini samimiyetle Türk kabul eden herkes Türktür” diyor. Ve anayasanın, ilgili yasaların zorlayıcı hükümler getirmediği vurgulanıyor. Sorunun hoşgörü ortamını içinde çözümlendiği belirtiliyor. Halbuki sorun, bir-iki hukuksal düzenleme ile çözümlenecek kadar basit değildir. Başka bir ifade ile sosyolojik bir sorun hukuksal düzenlemelerle çözümlenemez. Sormak gerekir: Kendilerini Türk kabul etmeyenlere, Kürt kalmak isteyenlere, Kürt toplumu olma özelliklerini korumak isteyenlere karşı ne yapılacak? Yasalar “... kendisini samimiyetle Türk sayan herkes Türktür” diyor. Sorun buradan kaynaklanıyor. Kürtlüğünü ileri sürenlere karşı nasıl davranılacağından, nasıl davranıldığından kay-

naklanıyor. Maddi hayatta, yaşanan hayatta şunları görüyoruz. Bu tür kişilere yapılan tek şey, baskı, zulüm, zindandır. Zira, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde, Türk dilinden ayrı bir dilin, Türk kültüründen ayrı bir kültürün varlığını ileri sürmek yasaktır. Bunların var olduklarını söylemek suçtur. Hem anayasa hem ceza kanunları, bu suça karşı müeyyideler getirmiştir. Öyleyse, “ kendisini samimiyetle Türk sayan herkes Türktür” hükmünde hiçbir tolerans, hiçbir demokratik içerik aramamak gerekir. Bu tür hükümler, Kürdistan'daki devlet terörünün özüdür. Çünkü o, herkesin Türk olmasını istemektedir. “Ne mutlu Türküm diyene” demeyen kişilerin, kamu hizmetlerinden yararlanamayacağı vurgulanmaktadır. Türkleşmeyenleri, Kürtlük iddia edenleri, Kürt toplumu olma özelliklerini korumak isteyenleri Türk yapmak için her türlü önlem alınmalıdır. Buna rağmen hâlâ Türk olmayanlar varsa Türkleşmeyenler varsa yok etmek gerekir. Ve yapılan da budur.

Bugün Kürdistan, Ortadoğu'nun ortasında uluslararası bir sömürge'dir. Türkiye'nin, Irak'ın, İran'ın, Suriye'nin ortak sömürgesi. Hatta, Kürt ulusunun statüsü, sömürgelerden bile çok daha aşağılardadır. Örneğin Türkiye'de Kürtlerin varlığı bile kabul edilmemektedir. Kürt kişiliğini ve Kürdistan kişiliğini ezmek, dağıtmak ve yok etmek için her türlü gayret gösterilmektedir. Kürtlerin Türklerle eşit muamele görmeleri Türkleşmeleri koşuluna bağlanmıştır. Bu ise dünyada bir eşi daha bulunmayan ırkçılıktır. Ve sömürgeciliktir. Çünkü, dünyada hiçbir ulusun ulusal kişiliği, ulusal ve demokratik hakları, o ulus yok sayılarak, varlığı inkâr edilerek gasp edilmemiştir. Bütün bunlara rağmen, Türk Devleti, kendisini demokratik bir devlet olarak sunmaktadır. Hatta, bu anlayışa göre Türk Devleti, dünyada, insan haklarına saygı duyan ender devletlerden biridir. Bir tarafta, Kürdistan'da ırkçı ve sömürgeci bir politika uygulamak, öte yandan, insan haklarına saygı duyan ender devletlerden biri olmak. Hem Kürt toplumu olma özelliklerini tamamen yok etmek, ezmek, dağıtmak hem de demokratik bir ülke olmak. Bir yandan Kürtleri köleleştirmek, zincire vurmak, öte yandan ezilen uluslardan yana tavır koymak. Ezilen ulusların kurtuluş mücadelesinden yana tavır koymak. Bütün bu

eylemleri, zıt eylemleri, birbirini dışlayan eylemleri bir arada yürütmek. Bunlar, Türk Devleti'nin resmi ideolojisinin oluşmasında ve gelişmesinde rol oynayan çok önemli etkenlerdir. Resmi ideolojinin en önemli unsurlarıdır. Yalana dayalı resmi ideoloji, kamu yönetimine, üniversitelere, yargı organlarına, her türlü eğitim kurumlarına, siyasal partilere, işçi sendikalarına, derneklere vs. kabul ettirilmiştir. Ve bu kurumlar yalana dayalı resmi ideolojinin "tek doğru, tek gerçek" olduğunu tartışmasız kabul etmişlerdir. Yalana dayalı resmi ideolojinin Türk düşüncesi üzerindeki etkilerini incelemek önemlidir. Aynı zamanda gereklidir.

Türk düşüncesi iki standartlı gelişmektedir. Olgulara, iki standart ile çok standart ile bakmaktadır. Öyle değerlendirmektedir. Olgulara, iki standartlı, çok standartlı bakmanın, değerlendirmeleri de bu biçimde yapmanın temel nedeni Kürdistan sorunudur. Bu düşünce farklılaşması, tavır ve davranış farklılığı, Kürdistan sorununa yaklaşımdan ortaya çıkmaktadır. Bu süreci şu örneklerle açıklamak mümkündür:

Türk düşüncesine göre, Osmanlı Devleti ve O'nun devamı olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Tanzimat Fermanı'nın ilanındanberi (1839) herkese "dın, dil, ırk ve mezhep ayrımı gözetmeksizin eşit muamele" yapmaktadır... Burada, "dil yahut mezhep bakımından ayrım gözetmemek" sözü ile şu anlatılıyor: Osmanlı Devleti egemenliği altında tuttuğu Hristiyan ve Yahudi milletlerin dinlerine, ibadetlerine hiç karışmamıştır. Din ve ibadet işlerinde onları serbest bırakmıştır. Onları, zorla müslümanlaştırmak için çaba sarf etmemiştir. Türk Devleti'nin politikası da budur. Türk Devleti, hiçbir Hristiyanı veya Yahudiyi zorla Müslümanlaştırmamıştır. Böyle bir niyeti ve davranışı yoktur. Bu açıklama, olgulara, olgusal süreçlere uysun veya uymasın. Yorum böyle. Açıklamanın maddi hayata uygun olup olmadığının araştırılması ayrı bir konu.

Halbuki, "dil ve ırk bakımından fark gözetmemek" sözlerinin böyle bir yorumu yoktur. Demokratik içeriği olan bir yorumu yoktur. Yukarıdaki yoruma göre Türk olmayan ulusların da, ulusal özelliklerinin tanınması gerekir. Nasıl Hristiyanın Hristiyan olma özellikleri, Yahudilerin Yahudi

olma özellikleri tanınıyorsa, Kürtlerin de Kürt toplumu olma özellikleri tanınmalıdır. Oysa ki, Türk olmayan ulusların, örneğin Kürtlerin, Kürt toplumu olma hakları, kesin olarak tanınmamaktadır. Kürt ulusu olgusu inkâr edilmektedir. Bu ifade, yani, "dil ve ırk bakımından fark gözetmemek" ibaresi, Kürtlerin, Türkleştirilmesini amaçlamaktadır. Kürtler ancak böyle bir süreci yaşadktan, yani Türkleştirildikten sonra, Türklerle eşit muamele görmektedir. Kişinin, kendi özünü, kişiliğini, öz benliğini inkâr koşuluna bağlı olan bu "eşitlik" kuşkusuz, son derece antidemokratiktir. İnsan haysiyetine aykırıdır. İnsan olmanın özüne, insan hakları kavramına aykırıdır. Çağımızın temel kavramlarına, ana değerlere aykırıdır. Bu kimse, kendi öz benliğini, kişiliğini inkâr ediyorsa, köleleşme sürecine giriyor demektir. Köleleşmiş demektir. Kendi öz kişiliğini inkâr eden ve başka bir kişiliği kabul eden insan, köleleşme ve esirlik sürecinde ileri boyutlara varmış demektir. Kendi Kürt kişiliğini reddeden ve Türk kişiliğini benimseyen bu tür insanları, her türlü kamu haklarından faydalandığının söylenmesi hiçbir şey ifade etmez. Özünü inkâr etmiş, öz benliği inkâr etmiş kişinin geriye nesi kalır ki? Böyle bir kişinin, milletvekili, senatör, bakan, vali, diplomat, genel müdür, profesör, general vs. olması, olabilmesi temeldeki sürecini kesin olarak gizleyemez.

İki standartlı düşünme, Türk düşüncesinin temel özelliğidir. Türk düşünürleri, dünyanın herhangi bir yerindeki ulusal kurtuluş hareketini coşkuyla desteklemektedirler. Yerine ve zamanına göre alkışlamaktadırlar. Bu hareketlerin başarılarını övmektedirler. Başarısızlıkları karşısında üzüntü duymaktadırlar. Fakat aynı kişiler ve kurumlar, Kürdistan'ın herhangi bir yerindeki ulusal kurtuluş hareketine düşmanca bir tutum takınmaktadırlar. Bu hareketleri "emperyalizmin kışkırtması" diyerek küçümsemektedirler.

Türk üniversitesi, Türk basını, eğitim, öğrenim kurumları, yargı organları vs. 1920 Sevr Antlaşması'na lanetler okumaktadır. Bu antlaşmayı, Batı emperyalizminin Türk yurdunu parçalama planı olarak yorumlamaktadır. 1923'deki Lozan Antlaşması'nı ise zafer olarak yorumlamaktadır. Lozan'da ise Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanmaktadır. Kürt yurdu, yani Kürdistan parçalanmıştır.

Hem de Kürt ve Kürdistan adları dillerden ve tarihlerden silinmek üzere. Lozan, tam anlamıyla emperyalist bölüşüm antlaşmasıdır. Fakat Kürt ulus olgusunu görmeyen, inkâr eden Türk düşüncesi, Kürdistan üzerindeki böylesine bir bölüşümü, "devrimcilik", "ulusal kurtuluşçuluk" diye alkışlamaktadır. Övmektedir. Halbuki, olgular, yaşanan hayat açıkça şunu göstermektedir: 1920'de, Sevr Antlaşması, imzalandığı gün yürürlükten kalkmış bir antlaşmadır. Uygulama kabiliyeti yoktur. Ciddi olarak uygulamak isteyen bir güç de yoktur. Bütün bunların ötesinde Sevr, Anadolu'nun ortasında Türk yurdu da bırakmaktadır. Kürdistan'ın parçalanmasının amacı, Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanmasının amacı ise Kürt ulsal özelliklerini tümüyle yok etmektedir. "Sevr, Türk yurdunu parçalıyordu. Emperyalizmin bu projesini yırttık. Emperyalizme karşı ilk kurtuluş savaşını başarı ile yaparak yeni Türk Devleti'ni kurduk" vs. diye Türk düşünürleri, Kürdistan'ın parçalanması ile ilgili olaylar konusunda ne düşünmektedirler? Kürdistan ile ilgili hatırlatmalar karşısında, Türk yazarları ya susmaktadırlar ve böyle bir soru sorulmamış gibi davranmaktadırlar. Veya "Kürt diye bilinen bir millet yoktur" diye kesip atarlar ve tartışma ortamının oluşmasını engellerler. Tartışmadan kaçarlar. Veya sizl, devletin güvenlik güçlerine şikâyet ederler. Türk Devleti'ni bölüyor, parçalıyor diye.

İki standartlı düşünce yapısı, Türk düşüncesine egemendir. Bunun her zaman, her yerde, pek çok örneklerini görmek mümkündür. Örneğin bugün, Avrupa'da özellikle Almanya'da çok miktarda çalışan Türk işçisi vardır. Bu, aile nüfuslarıyla birlikte 1.5 milyon civarındadır. Türk Devleti, bu nüfusun her türlü sorunu ile ilgilenmektedir. Bu arada, kültürel sorunlar önemli yer tutmaktadır. Almanyan'da çalışan Türk işçilerinin, çocuklarının Türk kültürüyle yetişmeleri için büyük önlemler almaktadır. Ana dillerini, yani Türkçeyi unutmamaları için her türlü önlemleri almaktadır. Türk hükümetinin almış olduğu bu önlemler, Türk düşünürleri tarafından hararetle desteklenmektedir. Alkışlanmaktadır. Teşvik edilmektedir. Aynı Türk hükümeti Kürt çocuklarını, asimile edebilmek, onların Kürt kişiliğini yok edebilmek için yine her türlü önlemi almaktadır. Alman-

ya'daki Türk çocukları, Türk dili ile yanı ania dili ile eğitim yapmaları yolunda önlemler alan Türk hükümeti "Türkiye'de, herkes ilk eğitimi, kendi ana diliyle yapmalıdır" diyenleri zindana atmaktadır. Mahkeme önüne çıkarmakta, yargılamaktadır. Bu öneriyi ileri süren siyasal partileri kapatmaktadır. Çünkü, "herkes" kavramı içine Kürtler de girmektedir. Ve Kürtlerin de, Kürt çocuklarının da, kendi ana dilleriyle, yani Kürtçe ile eğitim yapmaları gerektiği gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Halbuki, Türk hükümetinin temel amacı, Kürtçeyi unutturmak, Kürt toplumu olma özelliklerini yok etmektir. Böylece asimilasyonu gerçekleştirmektedir.

Türk hükümetlerinin bu eylemi de, Türk basını ve Türk yazarları tarafından "En demokratik olanı budur", "En insani olan budur" diye alkışlanmaktadır. Kürt çocukları, kendi ana dillerini, yani Kürtçeyi unuttukça, Kürt kültüründen uzak kaldıkça "En demokratik", "En insancıl", "En iyi insan" olmaktadır. Basın, sendikalar, dernekler, üniversiteler, siyasal partiler, bu süreç içindedirler. Unutmayalım ki, Türk devleti ırkçı ve sömürgeci baskılarını, daima, "hizmet" olarak sunmaya gayret göstermektedir. Türk yazarları, basın, radyo, televizyon vs. de bu süreci hem paylaşmaktadır hem de teşvik etmektedir.

İki standartlı düşünmek, düşündürmek, Türk resmi ideolojisinin en temel özelliklerinden biridir. Temel fonksiyonu bilimi üretmek olan Türk üniversitesi de aynı çizgidedir. Fakat iki standartlı düşünmek, kuşkusuz bilime aykırı bir davranıştır.

Türk üniversitesi, Türk basını, yargı organları, siyasal partiler, sendikalar, dernekler, Kürt ulus olgusunu inkâr etmektedirler. Bu tür kurum ve kuruluşlar, "Türkiye'de yaşayan herkes Türktür" demektedirler. Halbuki bu, bilimsel bir önerme değildir. Çünkü, bilim olgusaldır. Olgulardan hareket eder. Bilimin, bilim adamının, Kürt ulus olgusunu inkâr etme yetkisi yoktur. Olamaz. Bilim, her türlü olguyu anlamaya ve kavramaya çalışır. Bilimi üreten bir kurum olarak üniversitenin de, olguları inkâr etme yetkisi ve tercihi yoktur. Bir olguyu anlamak, kavramak, açıklamak bilimsel bir süreçtir. Bir olguyu yok saymak, inkâr etmek ise ideolojik-

tir. Bu bakımdan, Türk yargı organları, siyasal partiler vs. bir olguyu inkâr etmekle, bilimsel düşünce sürecinden daha başta taviz vermektedirler. Halbuki, olgu bilimin, bilim yönteminin vazgeçilmez bir hareket noktasıdır. Onsuz olunmaz olan bir hareket noktasıdır. Olguyu inkâr eden ve yok sayan davranış ise bu kurumlara yalana dayalı resmi ideolojiyi yapma ve yayma görevi vermektedir.

Bilimde, olgular, olgusal süreçleri belirlemedeki ağırlıkların nispetinde ele alınırlar. Hoşa giden olguların mübalağalı bir biçimde öne çıkarılması, hoşa gitmeyen olguların görmezden gelinmesi hiç dikkate alınmaması, bilim yöntemine zıt bir davranıştır. Bilim yönteminin kabul edemeyeceği bir davranıştır. Kaldı ki, hoşa giden ve mübalağalı bir biçimde öne çıkarılan olgu, olgusal ilişkiler sürecinde, belirleyici bir role sahip olamayabilirler. Hoşa gitmediği için görmezden gelinen, inkâr edilen olgu ise önemli bir role sahip olabilir. Değişmeleri tayin edici bir role sahip olabilir. Bir olgunun dikkate alınması, yok sayılması düşünme sürecinde belirli bir rahatlık sağlayabilir. Bir süreci belirleyen olgular ne kadar az olursa, bunların birbirleriyle ilişkilerinin tahlil edilmesi de o kadar kolay olur. Fakat ulaşılan sonuçlar kuşkusuz, sağlıklı değildir. Eksiktir. Yanlıştır. Zira olgular bütünsellikleri içinde ele alınırlar. Olgular, bazı olguları etkilerler. Bazı olgulardan etkilenirler. Herhangi bir olguyu kavramak için, onun iç ve dış bağlantılarını ele almak gerekir. Bütün bunların temel koşulu ise olgunun kabul edilmesidir. Her olguya gerekli ağırlığın verilmesidir.

Öte yandan bilim taraflıdır. Bilim, "gerçek"ın, doğrunun tarafını tutar. Bilimde taraf tutmak veya "tarafsızlık", nesnel gerçeği değiştirmek, yok saymak değildir. Bilimsel bilginin üretilmesinde ve kullanılmasında politik tavırlar söz konusu değildir. Fakat bu tavır bilimsel bilgi elde etme sürecini etkilememelidir. Yani bu tavırlar, nesnel gerçeğin değiştirilmesini, yok sayılmasını hiçbir zaman mazur gösteremez. Çünkü bilimsel bilgi nesneldir. Herhangi bir şeyin bilgisidir. Halbuki Türk üniversitesi, Türk basını, Kürt ulus olgusunu anlamaya, kavramaya ve açıklamaya çalışacağı yerde, onu reddetmekle, yok saymakla kolay bir iş yapıyor. Anlama ve kavrama zahmetinden kurtuluyor. Devlet tarafından kendi-

sine sunulmuş, yalana dayalı resmi ideolojinin propaganda-sını yapıyor, çeşitli zaman ve mekân koşullarında farklı farklı düşünüyor. Farklı davranışlarda bulunuyor. Halbuki bilim, bilgi üretiminin en güvenilir yöntemidir. Ve çeşitli zaman ve mekân koşullarında aynı süreci izler. Türk üniversitesi, Kürt ulus olgusunu, anlama, kavrama ve açıklama sürecine girmiyor. Bundan şiddetle kaçınıyor. Bilinçli olarak kaçınıyor. Fakat, Kürt ulus olgusunu yargılıyor. Kürdistan sorunu ile ilgilenenleri yargılıyor. Kürt toplumunun yapısına bilimsel açıklamalar getirmeye çalışanları yargılıyor. Suçluyor. Kuşkusuz bu da bilimsel bir süreç olamaz. İdeolojiktir. Belirli bir kolaylığı taşıdığı ise açıktır. Çünkü, anlamak, kavramak, açıklamak zor bir iştir. Yoğun çaba ister. Suçlamak, yargılamak kolaydır.

İki standartlı düşünen Türk üniversitesi, bilim adamları, basın, yazarlar vs. Kürt ulusunun köleleşmesinden, ulusal benliğini kaybetmesinden yanadırlar. Fakat, bu kişisel isteklerini, sübjektif değerlerini, gerçekmiş gibi ileri sürüyorlar. Aynı zamanda, bunu, devrimciliğin, demokratlığın, insan haklarını savunmanın bir gereği olarak savunuyorlar.

Türk mahkemelerinin, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay gibi yüksek mahkemelerin, Kürdistan sorunu ile ilgili yargıları, hukuki değil, siyasaldır. Türk yargı organları, "Anayasaya göre Türk devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bütündür" diyerek, Kürt ulus olgusunu yani somut gerçeği inkâr etmektedir. Bu konuda, Türk kamu yönetimi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsil edilen Türk siyasal partilerinin görüşleri ile mahkemelerin görüşleri arasında hiçbir fark yoktur. Böylece, "adli kurullar" kararlarıyla, Kürt ulus haklarının gasp edilmesini meşru gösterme gayreti içine girmektedirler. Mahkemeler, Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi vs. bu halleriyle, "adli bir kurul" olmaktan çıkmaktadır. Kürdistan ve Kürt ulusu üzerinde Türk sömürgeciliğini uygulayan, icra organlarından biri haline gelmektedir. Hükümet, jandarma, polis, karakol, kamu görevlileri gibi. Böylesine bir kurum ise icra organının bir parçasıdır. Ve icra organı tarafından denetlenmektedir. Böylece, "adalet dağıtan kurul", "gerçeği arayan kurul" olan mahkemeler, gerçeği baskı altında tutmaya, yalana dayalı resmi ideolojiyi egemen

kılmaya çalışmaktadır. "Bağımsız yargı" diye gösterilen mahkemeler, ırkçı ve sömürgeci ideolojinin en önemli savunucuları olmuştur. Ve idari eylemler, "bağımsız yargı", "bağımsız hakim" adı altında yürütülmektedir.

Bu ırkçı ve sömürgeci düşünce ve eylemlere rağmen, Türk Devleti kendisini, "özgürlükçü", "demokratik" bir ülke olarak sunabilmektedir. Türk üniversitesi, bilim adamları, düşüncelerin ve eylemlerin "özgürlükçü" ve "demokratik" olduğunu vurgulayabilmektedir. Kürt ulusal haklarını isteyenleri, savunanları, bu "özgürlükçü" ve "demokratik" tutumun gelişmesini baltalamakla suçlamaktadır. Çünkü, Türk düşüncesi, Kürdistan'da sürdürülen ırkçı ve sömürgeci baskıları, daima "hizmet" diye sunmaktadır.

Mahkemeler, Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi, bu düşüncelerden farklı düşünceler üretilmesini cezalandırmaktadır. Türkiye İşçi Partisi, 1971 yılında, Anayasa Mahkemesi tarafından bu gerekçe ile kapatılmıştır. Türkiye'nin Doğu bölgelerinde Kürtler yaşıyor, dediği için, Genel Kurultayında bu tür bir karar aldığı için, 1980 yılında da, Türkiye Emekçi Partisi, yine aynı gerekçe ile yine Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmıştır. Kürtler kendi anadillerinde eğitilm ve öğretilm yapma hakkına sahip olmalıdır, dediği için. Programına buna benzer bir madde koyduğu için.

Yukarıda Türk Siyasal Partiler Kanunu'nun, partilerin kapatılması ile ilgili maddesini vermiştik. Burada, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde, Türk dilinden ayrı bir dilin, Türk kültüründen ayrı bir kültürün var olduğunun söylene-meyeceği vurgulanıyordu. Türk dilinden ayrı bir dilin, Türk kültüründen ayrı bir kültürün savunulamayacağı, geliştiril-mesinin istenemeyeceği vurgulanıyordu. Buna rağmen 1961 Anayasası'nın 12. maddesi de savunuluyordu. Bu maddeye göre:

Herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiç kimseye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

Hem Kürdistan'da ırkçı ve sömürgeci bir politika izlene-

cek, Kürtlerin varlığı dahi söylenemeyecek, hem de hiçbir zümreye imtiyaz tanınmadığı iddia edilebilecek. Hem, Türk dilinden ayrı bir dil, Türk kültüründen ayrı bir kültür yoktur. Ötekilerin varlığı dahi söylenemez. Savunulamaz, denecek, hem de, eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden söz edilecek.

Bütün bunlar gösteriyor ki, Türk düşüncesi teoride iki standartlı bir yol izlemektedir. Düşünceye paralel olarak uygulama, yani davranışlarda çift standartlıdır. Uygulamaya konan siyasal, toplumsal, kültürel, ekonomik... politikalarda bu süreç uygun bir yol izlemektedir. Bu farklı düşünce ve davranışın başlıca nedeni, kurtuluş sorunudur, Kürt sorunudur.

Kemalistler bir taraftan Kürt ulusunu boğma, yok etme çabasındadırlar. Bir taraftan da ulusal kurtuluşçu, devrimci, demokratik, antiemperyalist, antisömürgeci bir imaj yaratmaya özen göstermektedir. Kemalistler "sol" elleriyle Kürt ulusunu boğmaya, yok etmeye çalışmaktadırlar. Seslerinin çıkmasını engellemektedirler. Öteki kollarını da havaya kaldırıp, "dünyada emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı ilk ulusal kurtuluş savaşını biz verdik. Bütün mazlum uluslara önder olduk. Onların özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine ışık tuttuk" diye bağırırmaktadırlar. Derin çelişkiler içindedirler. Ne Kürt ulusunu ezmekten, yok etmekten vazgeçerler. Ne de mazlum uluslara, ezilen halklara önder olmaktan. Kemalist düşüncenin ve politikanın bu çelişkiyi çözmesinin tek bir yöntemi vardır. O da kendisini eleştiren düşünceye yasak koymaktır. Bu tür eleştirilerin sahibini zindana atmaktır. Fakat, gerek Atatürk'ün, gerekse, O'nu izleyen Kemalistlerin, yaratmaya çalıştıkları antiemperyalist, antisömürgeci devrimci demokratik imaj, Kürdistan sorunu karşısında karanlıklara gömülmektedir. Yaratılmaya çalışılan bu imaj, Kürt ulusuna uygulanan politikalar karşısında deşifre olmaktadır. Etkisiz kalmaktadır. İşte bu noktada, Birleşmiş Milletler'in düşünceleriyle ve eylemleriyle ilgili birkaç noktaya değinmekte yarar vardır.

IV. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER, TÜRKİYE ve KÜRTLER

UNESCO, milletlerarası eğitim, bilim ve kültür örgütüdür. Bilimin, kültürün gelişmesine yardım eder, dünyanın, toplumun, insanın, bilim yoluyla algılanmasını, anlatılmasını teşvik eder. Bu tutumun gelişip kökleşmesine yardımcı olur. Halbuki, Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü'nün kutlanması ile ilgili kararında, UNESCO, bilimin gelişmesine yardım etmemiştir. Bilakis, bilimsel gelişmeyi donduran, düşüncüyü kötürümleştiren, resmi ideolojiye bağımlı kılan bir ideolojiye taraftar olmuştur.

Kemalizmin antiempyrist, antisömürgeci olduğu biçimindeki kabul, Türk basınının, yazarlarının, bilim adamlarının, yargı gücünün kısaca, Türk düşüncesinin ortak kabulüdür. Türk kamu yönetim, eğitim öğretim kurumları, siyasal partiler, sendikalar, dernekler, dinsel kurumlar, üniversiteler, vs. aynı kabulü, şartsız ve tercihsiz benimsemişlerdir. Bugün, basında, üniversitede, yargı organlarında, siyasal partilerde, kamu yönetiminde, eğitim öğretim kurumlarında, vs. bu konuyu araştıran bir anket yapılsa, ankete katılanların % 100'e yakın bir kısmı, Kemalizmin antiempyrist, antisömürgeci olduğunu söyler. Hatta, "Kemalizmin başta gelen ilkelerini yazınız" dense, en başta, antiempyrist, antisömürgeci olduğu yazılır. Fakat, sayılara dayanan yüzdelerle ifade edilen, soruşturmalarda ortaya çıkan bu sonuç, bu önermelerin bilimsel olduğunu göstermez. Çünkü, bilimde doğrunun ölçütü sayılar değildir. Nicelikler değildir. Eğer, herhangi bir görüş, toplumdaki kişi ve kurumların çok büyük bir çoğunluğu tarafından benimseniyorsa, bilimseldir, denemez. Veya, herhangi bir görüş toplumda, çok az kişi veya kurum tarafından savunuluyorsa, o görüş bilimsel değildir, denemez. Bilimde doğrunun tek ölçütü vardır, o da olgulardır. Eğer ileri sürülen düşünceler, olgular ile uygunluk halinde ise o görüş bilimseldir. Çünkü, bilimsel süreçte esas, olguları sistematik bakımdan izlemek ve gözlemektir. Bundan sonra kavramlaştırma yapılır. Kavramlar aracılığı ile hipotezler kurulur. Ve bu hipotezler, yine, olgular aracılığı ile denetlenir. Doğrulukları veya yanlışlıkları ortaya çıkarılır. Bilimin vazgeçilmez bir koşulu ise ortaya çıkan sonucun dürüstçe, cesurca anlatılmasıdır.

Açıklanmasıdır. Siyasal iktidarın hoşuna gitmiyor diye, herhangi bir bilimsel bilginin açıklanmaması, bilim yöntemiyle bağdaşmaz. Veya siyasal iktidarın hoşuna gitsin diye herhangi bir bilgiyi çarpıtmak, yine bilim yöntemine aykırı bir davranıştır.

Yukarıda ifade edilmeye çalışılan olanaklı sonucun hiç anlamı yok mudur? Kuşkusuz vardır. Bu, Kemalist ideolojinin Türk toplumu üzerine bir zırh gibi geçirildiğini gösterir. Herkesin, bütün kişi ve kurumların, yalana dayalı bu resmi ideolojiyi, temel hareket noktası olarak aldığını gösterir.

Böylesine bilimsel bilgilerin, uygulamaları da ırkçıdır ve sömürgecidir. Davranışlar da öyle. Bu tutumlar ve davranışlar ise Birleşmiş Milletler'in ve UNESCO'nun ilkelerine temelden aykırıdır. Ulusların özgürce yaşama hakkı, kişiliklerini geliştirme hakkı, bütün ulusların temel hakkıdır. Sadece şu veya bu ulusların değil, bütün ulusların. Ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri hakkı için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Dünyada barış, adalet, ekonomik ve toplumsal gelişme ancak, uluslararası eşitlik kurulduğu zaman gerçekleşebilir. Bazı ulusların özgür ve bağımsız uluslar tarafından boyunduruk altında tutulmaları barışın ve istikrarın kurulmasına katkıda bulunamaz.

Kürdistan, Ortadoğu'nun ortasında, uluslararası bir sömürgeci. Bölünmüş ve parçalanmıştır. Bütün ulusal hakları, maddi ve manevi değerleri gasp edilmiştir. Kürtler, dikenli tellerle, mayınlı tarlaları ile gözetleme kuleleri ile, karakollarla bölünmüşlerdir. Birbirleri ile ilişki kurmamaları için her türlü önlem alınmıştır. Alınmaktadır. Kürdistan'ın her tarafı, tepeden tırnağa silahlı orduların işgali ve denetimi altındadır. Kürt toplum yapısına, en küçük hücrelerine varıncaya kadar müdahale edilmektedir. Toplum yapısını parçalamak ve Kürt kültürünü yok etmek için her türlü önlem alınmaktadır. Ve bu, doğal sayılmaktadır. Türkiye'de, Kürtlerin varlığı bile kabul edilmemektedir.

Türkiye, İran, Irak, Suriye gibi, Kürdistan'ı ortaklaşa denetleyen devletler, Kürt ulusunu baskı altında tutmaya özen göstermektedirler. Bunun için işbirliği de yapmaktadırlar. Bu devletler, Kürt ulusunun köleliği kabul etmesini, ulusal haklar ileri sürmemesini isterler. Bunlara göre, Kürtler,

Kürt toplumu olma özelliklerini savunmamalıdır. Savunurlarsa "vatan haini" olurlar. Savunmazlarsa, köleliği kabul ederlerse, "iyi insan, iyi vatandaş" olurlar. "Çağdaş insan" olurlar. Türkiye'de, Kürt toplumu olma özelliklerine yapılan baskılar, Kürt dilinin ve kültürünün tamamen unutulmasını, unutturulmasını amaçlamaktadır. Kuşkusuz bunlar, Kürt ulusuna, baskı, zulüm, zindan yolu ile uygulanmaktadır. Toplumda, asker, jandarma ve polis gücünün hissedilir biçimde arttığı zaman, "toplumda barış ve istikrar kuruluyor" demektedirler. Sindirme operasyonları etkilerini göstermeye başladığı zaman, "toplum barışa kavuştu, istikrar sağlandı" demektedirler. Ortadoğu'da Kürt ulusundan gelen ulusal istekler kanlı bir biçimde boğulduğu zaman "barış ve huzur sağlandı, ülke istikrara kavuştu" diye demeçler vermektedirler. Kürt ulusunun ulusal haklar istemesi, Kürt toplumu olma özelliklerini koruma çabaları, barışa ve istikrara karşı bir düşünce, eylem olarak değerlendirilmektedir. Kürdistan'da sürdürülen devlet terörü ise barışın ve istikrarın bir göstergesi olarak sunulmaktadır. "Halka hizmet" görevimizdir denmektedir.

Burada Kürdistan sorununa yaklaşım ile Filistin sorununa yaklaşım arasında yine büyük bir fark görüyoruz. Filistin topraklarının, Arap topraklarının İsrail işgali altında tutulması, Ortadoğu'da istikrarsızlığın en önemli nedeni olarak anlatılmaktadır. Kürtlerin özerklik ve özgürlük mücadelesi, uluslararası sömürge durumunu kırmak için gösterdikleri çabalar, yine, istikrarsızlığın bir nedeni diye ifade edilmektedir. Filistin topraklarının ve Arap topraklarının işgalden kurtarılması, Kürdistan topraklarının ise işgal altında tutulması, Ortadoğu'da siyasal istikrarın ana unsuru olarak değerlendirilmektedir. İki standartlı düşünme ve iki standartlı davranış, burada da bütün açıklığı ile ortada durmaktadır.

Halbuki, bunlar Birleşmiş Milletler'in kurmaya çalıştığı düzene, UNESCO'nun korumaya çaba gösterdiği anlayışa temelden zıttır. Fakat Birleşmiş Milletler, bu ırkçı ve sömürgeci düzenler yanında yer alarak, barışı ve adaleti gerçekleştiremez. Uluslararası, eşitliğe dayalı bir düzenin kurulmasını sağlayamaz. Bilakis, ırkçı ve sömürgeci düzen-

lerin korunmasına yardımcı olur. O halde, barış, adalet, insanlık derken, devlet yöneticilerinin ileri sürdükleri beyanlarla yetinmemek gerekir. O demeçlerden, ileri sürülen görüşlerden, bilgilerden kuşku duyup, onların gerçeğe uyup uymadığını araştırmak, soruşturmak gerekir. Kemalizm konusunda ise Türk yöneticilerinin yaratmaya çalıştığı ırkçılığa, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı olma imajı üzerinde dikkatle durmak gerekir. Bu konuda yöneticilerden çok, Türk Devleti'nin Kürdistan'da uyguladığı politikanın içeriği tahlil edilmelidir.

1981 yılı, Türkiye'de "Atatürk Yılı" ilan edilmiştir. "Atatürk Yılı" 5 Ocak 1981 tarihinde, Devlet Başkanı, Milli Güvenlik Konseyi Başkanı ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Evren'in açış konuşması ile başlatılmıştır. Orgeneral Evren, bu konuşmasında şunları söylemektedir.

Atatürk, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı mücadelelerin başlatıcısıdır. Dünyanın mazlum uluslarının mücadelelerine ışık tutmuştur. Türk Devleti bu politikayı aynen benimsemekte ve yürütmektedir."

Kürt toplumuna karşı sürdürülen ırkçı ve sömürgeciliğe karşı mücadelelerin başlatıcısıdır. Dünyanın mazlum uluslarından yana bir tavır konduğu iddia edilebilmektedir. Türkiye'nin iç politikasında ve dış politikasında düşüncelerin ve uygulamaların bu yönde geliştiği vurgulanabilmektedir.

Bu düşüncenin, doğru olmadığını söyleyenlere karşı ne yapılmaktadır? Bu görüşü eleştirenler ne gibi olaylarla yüz yüze gelmektedirler? Bu konuda tek bir yöntem uygulanmaktadır. Şiddetli baskı, zulüm, zindan, mahkeme, ceza. O halde bunlar, tartışılmak için ileri sürülmüş görüşler değildir. Tartışılması olanaklı görüşler değildir. Tartışılmaz eleştirilemez, dokunulamaz görüşlerdir. Doğruluğundan kuşku duyulmaz görüşlerdir. Kesin olarak benimsenmesi, övülmesi, alkışlanması gereken görüşlerdir. Bunlara rağmen, şunların söylenmesine özen gösterilmektedir: Türkiye'de Kürt diye bir şey yoktur. Herkes Türktür. Ve Türk olduğu için mutludur. Türkiye'de Türk'ten başka ulusun, Türk dilinden başka bir dilin, Türk kültüründen başka bir kültürün var olduğunu söyleyenler vatan hatırlıdır. Ulus düşmanlarıdır.

Bir konuşmasında, Kemalizm ile ilgili olarak Orgeneral Kenan Evren şunları söylemektedir:

Atatürk, bir milliyetçi idi. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı bencil değildir. Irkçı değildir. Dağıtıcı değil, toplayıcı ve birleştiricidir. O'nun milliyetçiliği; kaderde, kıvançta, tasada bir olmanın mutluluğundan doğan yepyeni bir gerçekçi ve Türk milliyetçiliğidir."

Burada, Atatürk milliyetçiliğinin, bencil olmadığı, ırkçı olmadığı da söylenmektedir. Kürtlere hayat hakkı tanımayan, Kürt toplumu olma özelliklerini yok etmeye, Kürt adını, dillerden ve tarihlerden silmeye çalışan bir anlayışa, "bencil değildir" denebilir mi? Kürt ulusunu, Türk dili ve kültürü içinde eriten, Türkleşmezseniz, "Türküz, mutluyuz" diye bağırmasanız yaşama hakkınız yoktur, diyen bir anlayışa, "ırkçı değildir, uluslararası eşitliğe inanmaktadır. Toleranslıdır" denebilir mi? Etkin bir devlet terörü ile Kürt ulus özellikleri baskı altında tutulmaktadır. Buna da, "birleştirici, toparlayıcı" bir milliyetçilik denmektedir. Şiddet ile devlet terörü ile sağlanan birleşmenin ve toparlamanın demokratik bir içeriği olduğu savunulamaz.

"Kaderde, kıvançta ortaklık" ise şu şekilde değerlendirilmektedir. "Türk'lerin kıvancına ortaklık", "Türk'lerin tasasına ortaklık." Örneğin, Türk Ordusu, Kıbrıs'ı işgal etmeye mi başladı. "Kaderde, kıvançta, tasada ortaklık" sloganı yoğun bir şekilde ajite edilmeye başlanır. Fakat Kürdistan'ın herhangi bir yerindeki; örneğin Irak veya İran tarafındaki Kürtlerin, özgürlük ve özerklik mücadelesi söz konusu olduğu zaman, "tasada ortaklık, kaderde ortaklık" söz konusu edilemez. Kürtlerin, öz kardeşlerine, ilaç, un, şeker, tuz gibi gıda maddelerini bile ulaştırmamaları için, sınırda her türlü önlemler alınır. "Sen Barzani'ye yardım etmişsin, şeker götürmüşsün" diyerek sorgular, soruşturmalar yapılır. Mahkemeler kurulur. Kürtlerin birbirleriyle ilişki kurmamaları için her türlü yol denenir. Her araç kullanılır. O halde, "kaderde, kıvançta, tasada ortaklık" biçiminde ifade edilen bu sloganın da demokratik hiçbir içeriği yoktur. Türk ulusu, siyasal toplumsal ve ekonomik dar boğazlara girdiği zaman, "kaderde, kıvançta, tasada ortaklık" istenir. Kürtlerin karşılaştığı tehlikeler ise daha da ağırlaşır. Kürtlerin düşmanları yanında

yer alınır. Herhangi bir kişi, Kürtlerin karşılaştığı tehlikeleri savuşturmaya çalışırsa, Kürtlerin yanında yer alırsa, ulus düşmanı, yurt düşmanı ilan edilir. Devletin, karakol, polis, jandarma, ordu, mahkeme, hapishane gibi zorlayıcı baskı araçları ile karşı karşıya bırakılır. "Kaderde, kıvançta, tasada ortaklık" diyen Türkler, uyguladıkları ırkçı ve sömürgeci politikalarla, Kürt ulusunun "tasa"larının en temel kaynağıdır. Kürt ulusunun kaderini kendileri çizmektedir. Ve O'na köleliği ve esareti layık görmektedir. Irkçı ve sömürgeci baskılar altında olan, köle bir ulusun ne gibi bir "kıvanç"ı olabilir?

Devlet Başkanı, Milli Güvenlik Konseyi Başkanı ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Atatürk Yılı'nın açış konuşmasında şunları söylemektedir.

"Atatürk'ü evrenselleştiren en önemli görüş, O'nun insan sevgisi ve insanlık ülküsüdür. Atatürk, milleti ile övünür. O'na gurur ve güvenle bakar. Diğer yandan, 'bizimle işbirliği eden bütün milletlere saygı ve ilgi gösterileceğini, onların milletçiliğinin bütün gereklerinin tanınacağını' ifade eder, 'bizim milliyetçiliğimiz, bencil ve mağrur bir milliyetçilik değildir' der."

Burada, Kemalizmin, başka milletlere saygı duyduğu, onların milliyetçiliğinin bütün gereklerini tanıdığı iddia edilmektedir. Bu da doğru değildir. Kürt ulusuna karşı sürdürülen politika bu iddiaları yalanlamaktadır. Çürütmektedir. Kürt ulusunun varlığını kabul etmeyen, Kürt toplumu olma özelliklerini yok etmek için her türlü önlemi alan bir yönetimin, Türk olmayan uluslara saygı duyduğunu iddia edebilmesi dramatik bir çelişkidir. Kürt adını ve Kürdistan adını dillerden ve tarihlerden silmeye çalışan bir anlayışın Türk olmayan ulusların milliyetçiliğinin de bütün gereklerinin yerine getirildiğini vurgulayabilmesi, insanlığın temel çelişkilerinden biri olsa gerekir.

Bu noktada şunu hemen belirtmekte yarar vardır. Orgeneral Kenan Evren'in ifade ettiği bu görüşler, Türk yöneticilerinin ortak görüşleridir. "Atatürk Yılı" Orgeneral Evren tarafından değil de, kendisinden önceki Cumhurbaşkanı tarafından açılmış olsaydı, aşağı yukarı onlar da bunları ifa-

de ederlerdi. Veya Süleyman Demirel veya Bülünt Ecevit tarafından açılmış olsaydı, kuşkusuz aynı şeyler söylenirdi. Çünkü, bu görüşler Türk Devleti'nin resmi ideolojisidir. Türk kamu yönetiminin, eğitim kurumlarının, üniversitelerinin, kitle haberleşme araçlarının, sendikaların, derneklerin, siyasal partilerin vs. ise resmi ideolojiyi şartsız ve tercihsiz benimsedikleri büyük bir gerçektir. Buna rağmen, Türkiye'deki askeri müdahalelerin temel gerekçesi, müdahaleye maruz kalan yönetimin, Atatürk ilkelerinden uzaklaşması olarak anlatılmaktadır. Kemalist ilkelerin, genç kuşaklara iyice anlatılmaması, benimsetilmemesi olarak ifade edilmektedir. Kemalizmin unutulması, unutturulması olarak değerlendirilmektedir.

Kemalistler 1919-1922 yılları arasındaki, Türk-Yunan ve Türk-Ermeni savaşlarını "emperyalistler yurdumuzu parçalamak istiyorlardı. Türk ulusunu köleleştirmek istiyorlardı. Türk ulusunu tarihten silmek, Türkiye'yi dünya haritasından kazımak amacındaydılar. Türk yurdunu parça parça edip, Türk ulusunu lokma lokma yutmuk istiyorlardı" diye anlatmaktadırlar. Bu, Kemalistlerin, Kürdistan'ı parçalamak için emperyalistlerle işbirliğine girmesi ise ibret vericidir. Kürt yurdunda böl yönet politikası uygulamaya çalışmaları, Kürt ulusunu ezme, yok etme uygulamaları ibret vericidir. Kürt yurdunu parça parça etmeleri, Kürt ulusunu "lokma lokma yutup" dillerden ve tarihlerden silme çabaları, yine ibret vericidir. Bu ırkçı ve sömürgeci düşünce ve eylemleri "devrimciliklerinin", "demokratlıklarının", "insanlıklarının" bir gereği saymaları, 20. yüzyılın dramatik ilişkilerinden biri olsa gerek. Daha önceleri de belirttiğimiz gibi Kemalistler, Kürt ulusuna uyguladıkları ırkçı ve sömürgeci eylemleri, daima, "hizmet" diye sunmaktadırlar.

Böylesine ırkçı ve sömürgeci düşünce ve uygulamaların sahibi olan, Türk demokratları, Kemalistler, Kürtleri "milliyetçilik yapıyorlar", "şovenizm yapıyorlar" diye de küçümsüyorlar. Kürtleri "ırkçı" olmakla, "azınlık ırkçılığı" yapmakla suçluyorlar. Horluyorlar. Ve bu düşünce ve tavırlarını sık sık ortaya koyuyorlar. Kürt devrimcilerinin demokratlarının ve yurtseverlerinin, Türk ırkçılığına ve sömürgeciliğine karşı mücadele etmeleri, daima bu tür küçümsemelere, horlama-

lara maruz kalmaktadır. Hatta, bunlar suçlama olarak da ileri sürülmektedir. Sosyalistler, Marksistler, herkes suçlanmaktadır. Kürtlerin ulusal haklar istemeleri, Kürt toplumu olma özelliklerini korumak için giriştikleri mücadeleler, asimilasyona karşı direnmeleri, "milliyetçilik" olarak nitelenmektedir. Ve küçümsenmektedir.

Türkler, dünyadaki ırkçı ve sömürgeci politikaların en gericisini, en katliamcısını uygulamaktadırlar. Kürtler ise insan hakları için, demokrasi için ve özgürlükler için mücadele etmektedirler. Köleleşmeye karşı çıkmaktadırlar. Esir olmayı reddetmektedirler. Buna rağmen Türklerin, Kürtleri, "Milliyetçilik ve şovenizm yapıyorlar" diye suçlamaları yine ibret vericidir. Halbuki, bu Kürt ulusunun varlık mücadelesidir. Var olma mücadelesidir. Yok olmama, haysiyetlerini sürdürme mücadelesidir. Dillerden ve tarihlerden silinmemeye mücadelesidir. Dünya haritasından kazınmama mücadelesidir. Bu mücadeleler "milliyetçilik" kavramı ile ifade edilemez.

Bütün bunlara rağmen, Yunanistan'daki Türklerin, Batı Trakya Türklerinin, Türk toplumu olma özellikleri söz konusu olduğu zaman, Türk demokratlarının, ne kadar hassas oldukları, ne yaman bir "milliyetçi" oldukları hemen ortaya çıkmaktadır. "Yunan hükümeti Türk toplumu olma özelliklerine müdahale ediyor", "Batı Trakya'da Türklük yok edilmek isteniyor. Türk hükümeti bu konuda muhakkak girişimlerde bulunmalıdır" vs. Kıbrıs Türkleri için de durum aynıdır. Kerkük Türkleri için de, Bulgaristan Türkleri için de. Halbuki, gerek Yunanistan'da, gerek Irak'ta ve gerekse öteki yerlerde, Türk toplumu olma özellikleri, hükümetler tarafından tanınmaktadır. Türkiye'de durum böyle midir? 10 milyonu aşkın Kürt ulusunun, Kürt toplumu olma özelliklerini korumaları, bunun için uğraş vermeleri, ırkçılığa ve sömürgeciliğe karşı savaşmaları, neden "milliyetçilik" ve "şovenizm" diye hor görülüyor? Açıkça anlaşılıyor ki, Kemalistler, kendi ırkçılıklarını ve sömürgeciliklerini gizlemek için, Kürtleri "milliyetçilik" ve "şovenist" olmakla suçluyorlar.

İnsan hakları, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri hakkı, eşit muamele görme hakkı, bütün ulusların hakkıdır. Sadece şu veya bu ulusun değil. Gerek

Milletler Cemiyeti, gerek Birleşmiş Milletler, bu ilkeleri kabul etmiştir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de, bu prensipleri, bu ilkeleri korumayı ve geliştirmeyi temel amaç edinmiştir. Bunların ötesinde Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne paralel olarak geliştirilen, İnsan Hakları Sözleşmeleri, bu prensiplerin hayata geçirilmesini temel amaç olarak benimsemiştir. 3 Ocak 1976'da yürürlüğe giren Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, giriş bölümünde ve 1. maddesinde, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri hakkının, şartsız ve tercihsiz savunulması gereken bir hak olduğunu vurgulamaktadır. Bu hakkın kullanımını sağlamak ve kolaylaştırmak için, Birleşmiş Milletler'in her türlü gayreti göstereceğini vurgulamaktadır. 23 Mart 1976'da yürürlüğe konulan Uluslararası Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi de, yine aynı şekilde, giriş kısmında ve 1. maddesinde, bu hakkın önemini ve bunu hayata geçirmenin gereğini ifade etmektedir.

Fakat, ne Milletler Cemiyeti ne de Birleşmiş Milletler, Kürdistan sorunu ile hiç ilgilenmemiştir. Kürt ulusunun insan haklarından yararlanması sorunu, bu örgütleri hiç ilgilendirmemiştir. Kürt ulusunun, kendi kaderlerini tayin etme konusundaki çabaları, özgürlük ve özerklik mücadeleleri, bu örgütlerin gündemine gelmemiştir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının coşkunca savunulduğu Milletler Cemiyeti döneminin başlarında, Kürdistan bölünmüştür ve parçalanmıştır. Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulanmıştır. Bu emperyalist bölüşümü, uluslararası garanti altına alan antlaşmalar yapılmıştır. Kürt ulusunun iradesine ve direnişine rağmen, o halde Milletler Cemiyeti'nin getirdiği prensipler ile bu prensiplerin uygulanması birbirine zıt olarak gelişmiştir. Çünkü o zamanlar Milletler Cemiyeti'nde İngiltere'nin büyük bir ağırlığı vardı. Irak, İngiliz mandası, yani sömürgeci idi. Güney Kürdistan ise Irak manda yönetimi aracılığı ile İngiliz denetimi altında idi. Dolayısıyla İngiltere Güney Kürdistan'da sömürgeci bir politika uyguluyordu. Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarını kanlı saldırılarla boğmak İngiliz emperyalizminin temel görevi idi. Çeşitli nedenlerden dolayı

Milletler Cemiyeti, uluslararası dengeli ve kalıcı ilişkilerin kurulup geliştirilmesini sağlayamadı. Dünyada, barışın kurulması konusunda üzerine düşen görevleri yapamadı. Yazılı metinler ile fiili durumlar arasında büyük zıtlıklar oluştu. Sık sık, barış, adalet, ulusların eşitliği, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, vs. gibi kavramlar konuşuluyordu.

Fiili olarak ise pek çok ulusun ezildiği, ırkçılığın ve sömürgeciliğin yoğun bir şekilde sürdüğü bir ortam vardı. Bu başarısızlık II. Dünya Savaşı'nı getirdi. Ve savaşla birlikte Milletler Cemiyeti de çöktü.

1945'lerde ise uluslararası ilişkiler Birleşmiş Milletler öncülüğünde yeniden kuruluyordu. Ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri hakkı, kuşkusuz, bu dönemde de önemli bir ilke olarak kaldı. Fakat, bu dönemde kullanılan en önemli kavram İnsan Hakları idi. Birleşmiş Milletler dönemini karakterize eden önemli kavram bu idi. Uluslararası yeni bir düzen kurulmasına rağmen, Kürdistan'daki bölünmüş ve parçalanmış yapının aynen korunmasına büyük bir gayret gösterildi. Kürt ulusuna uygulanan böl yönet politikası aynen benimsendi. Ortadoğu'da siyasal istikrarın korunup, güçlendirilmesi, Kürdistan'da uygulanan uluslararası sömürge durumunun aynen korunması koşuluna bağlandı. Hem Irak'ta, hem İran'da ve hem de Türkiye'de Kürt ulusunun ulusal ve demokratik hakları kanla boğuldu. Kürt ulusundan siyasal istekler gelmemesi için, özerklik, özgürlük istekleri gelmemesi için, geldiği zaman, kısa zamanda ağır baskılar altına alınması, dağıtılması, çökertilmesi için ağır baskılar getirildi.

Görüldüğü gibi 1945'lerde, yeni bir düzen kurma çabalarına rağmen Kürdistan'daki statüko aynen korunmuştur. Bu dönemde de yazılı metinler ile fiili durum arasında, ulaşmaz fark vardır. Birleşmiş Milletler Örgütü, insan hakları, ulusların eşitliği, ulusların kendi kaderini tayin gibi ilkelere, bunların yaşama geçirilmesine çok önem vermektedir. Fakat, yine Birleşmiş Milletler, Kürtlerin, insan haklarından yoksun bırakılmasına, Kürt ulusunun ezilip, horlanmasına, Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsüne karşı çıkmamaktadır. Bunu sorun yapmamaktadır. Bu sorunu günde-

me almamaya özen göstermektedir. Çünkü, Birleşmiş Milletlerde, Kürtlerin sözü değil, Kürdistan'ı uluslararası sömürge statüsünde tutan devletlerin sözü geçmektedir. Kürdistan'ı ortak sömürge olarak kullanan ve denetleyen devletler, Kürdistan sorununun, Birleşmiş Milletler'in çeşitli örgütlerinin gündemine alınmaması için her türlü önlemi almaktadır. Bu konuda, daha önceleri Kürdistan sorunu ile Filistin sorunu arasında kısa bir karşılaştırma yapmıştık.

Fakat Birleşmiş Milletler'in ezilen Kürt ulusunun değil, ırkçı ve sömürgeci devletlerin yanında yer alması, giderek bu örgütün etkinliğini, inanırlığını azaltmaktadır. Gereksiz kılmaktadır. Birleşmiş Milletler, dünyada, ezilen halkların sorunlarına yaklaşırken, farklı farklı standartlar kullanmak durumunda olmamalıdır. ırkçı ve sömürgeci devletlerin ideolojilerini ve uygulamalarını meşrulaştırıcı düşünce ve eylemlerden sakınmak durumundadır. Ortadoğu'da Kürdistan sorununu göremeyen, Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsünü kavramayan, Kürt ulusuna uygulanan böl yönet politikasını gözardı eden Birleşmiş Milletler, barışın kurulmasına, insanlık haysiyetinin korunup geliştirilmesine katkıda bulunamaz. Tersine, ırkçı ve sömürgeci ideolojilerin daha da güçlenmesini sağlar. Bu ideolojileri kurumlaştırır. Hele hele, Kürt ulusunu, ezen, ulusal özelliklerini tümüyle yok etmeye çalışan bir ideolojiyi "mazlum ulusların dostu" diye göstermek Birleşmiş Milletler'in hedefleriyle bağdaşmaz. Temel amaçlarından biri Kürt adını ve Kürdistan adını dillerden ve tarihlerden silmek olan bir ideolojiyi, "mazlum ulusların, büyük haksızlıklara uğramış ulusların en yakın dostu" diye göstermeye çalışmak, Birleşmiş Milletler idealine kesin aykırıdır. Emperyalizm ile işbirliği yaparak Kürdistan'ı bölüp parçalayan, Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulayan bir ideolojiyi, yani Kemalizmi, antiemperyalist, antisömürgeci, diye sunmak, Birleşmiş Milletler'in kendi koyduğu prensiplerle kendisinin alay etmesidir.

Birleşmiş Milletler, dünyada çeşitli olaylarla yoğun bir şekilde ilgilenmektedir. Filistin sorunu, Kıbrıs sorunu, Birleşmiş Milletler'in en yoğun ilgi alanı içindedir. Afrika'da Namıbya sorunu, Polisario Kurtuluş Cephesi, Eritre Kurtuluş Hareketi, Birleşmiş Milletler'in ilgi alanı içindedir. Filistin-

ler'deki İslami Hareket, Afganistan sorunu yine öyle. Birleşmiş Milletler bu sorunları gündemine alırken bunlarla yoğun bir şekilde ilgilenirken, hangi ölçütleri kullanmaktadır? Kürdistan sorununa hiç ilgi duymamasında ise hangi ölçütler rol oynamaktadır. Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi, Birleşmiş Milletler tarafından neden benimsenmemektedir? Kürtlerin ırkçılığa ve sömürgeciliğe karşı sürdürdüğü mücadele, özerklik ve özgürlük mücadelesi, neden desteksizdir? Öteki ulusal kurtuluş hareketleri yoğun bir biçimde desteklendiği halde, Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi neden görmezden gelinmektedir? İşgal altındaki Kürt toprakları sorunu, Kürdistan'daki uluslararası sömürge statüsü, Ortadoğu'da siyasal istikrarın sağlanmasında ne gibi katkılarda bulunulmaktadır? Ortak sömürge olarak kullanılan ve denetlenen Kürdistan ortadayken Ortadoğu barışı, "Birleşmiş Milletler ideali" nasıl gerçekleşir? Kürt ulusuna uygulanan ırkçı ve sömürgeci politika, dünya barışının kuruluşuna ve adaletin gerçekleşmesine nasıl yardımcı olabilir?

V. UNESCO, TÜRKİYE ve KÜRTLER KÜRDİSTAN'DA KÜLTÜR EMPERYALİZMİ

UNESCO'nun amacı, uluslararası ilişkilerde bilimi egemen kılmaya çalışmaktır. İnsanlığın kültürünü korumak ve geliştirmektir. İnsanlığın kültür kaynaklarına inmektir. İnsan topluluklarının, toplumların yaratmış ve biriktirmiş, günümüze kadar getirmiş olduğu kültürleri araştırmak ve gün ışığına çıkarmaktır. O halde, UNESCO'nun, üzerinde durduğu en önemli konulardan biri kültürdür.

Kültür günümüzde, ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmenin ayrılmaz bir boyutu olmuştur. Ve öyle değerlendirilmektedir. Kültürün demokratikleştirilmesi için önemli planlar yapılmaktadır. Ve yürürlüğe konulmaktadır. Kültür politikaları insanların iç hayatlarını zenginleştirmeyi amaçlamaktadır. Bunun için de, yerli olan, geleneklerden gelme, iç kaynaklı ve kendine özgü kültürü gün ışığına çıkarmayı ve geliştirmeyi amaçlamaktadır. Kültür bir yana itilerek, kültür kaynakları kurutulularak, ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmelerin sağlanmayacağı, artık böyle anlaşılmıştır. Günden güne daha iyi anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, insanla-

nı kültürel etkinliklere katmak, önemli bir düşünce ve uygulama olarak kendini göstermektedir. Bu da yurttaşların, ülkede yaşayan herkesin “kültürü olma” hakları ile ilgili bir sorundur. Ve “kültür olma” hakkının tüm yurttaşlara eşit olarak sağlanmasıyla ilgili bir sorundur.

1980 yılı sonlarında, Helsinki’de Birinci Eurocult toplantısı yapılmıştır. UNESCO tarafından düzenlenen bu toplantıya, her devletten delege katılmıştır. Bu toplantıyı açış konuşmasında, Finlandiya Devlet Başkanı Urho Kekonen, şunları söylemiştir:

“Her kültür politikasının ana amacı, o ülkedeki tüm yurttaşların kültür etkinliklerine katılmasını sağlamak olmalıdır.”

Bu sözler, birinci Eurocult toplantısının sloganı yapılmıştır.

Bu kısa genel açıklamalardan sonra, şunları sormak gerekir: Ana dili yasaklanan, çok yoğun baskılar altına alınan bir ulus ve ulusun üyeleri kültür etkinliklerine nasıl katılacaklardır? Ana dil olmadan kültür gelişebilir mi? Kültür, ana dilin türevlerinde değil midir? Irkçı ve sömürgeci baskılar karşısında bir kültür, kendisini nasıl korur, nasıl geliştirir? Kürdistan sorunda ise durum gayet açıktır: Kürt dili yasaklanmıştır. Kürt dilinin unutulması ve unutturulması için her türlü önlem alınmakta, yürürlüğe konulmaktadır. Kürt dili ile birlikte Kürt kültürü yoğun bir baskı altındadır. Bu ırkçı ve sömürgeci baskıların nasıl geliştiğini daha önce-leri ana hatları ile anlatmıştık.

Bu ırkçı ve sömürgeci baskılar karşısında, Kürt varlığının bile tanınmadığı bir ortamda, Kürtlerin kültür etkinliklerine katılması nasıl sağlanacaktır? Kürt ulusunun tarih boyunca biriktirip getirdiği kültürün yok edilmesi, toplumsal yaşantıdan silinmesi karşısında, insanların manevi hayatlarının zenginleştirilmesi nasıl sağlanacaktır? Kürtlerin kültür mirası yok edildikçe, baskı altında tutuldukça, insanlığın kültürü nasıl zenginleştirilecektir?

Kemalist politika, kültürlerin asimile olmasını istemektedir. Kürt dilinin unutulmasını, unutturulmasını istemektedir. Kürt kültürünün yaşanamamasını, yaşatılmamasını iste-

mehtedir. Kürt kültür kaynaklarını kurutmaya çalışmaktadır. Bütün bunların ötesinde Kürt kültürü ürünlerinin Türkleştirilmesine büyük özen gösterilmektedir. Bunlar Türk kültür ürünü olarak sunulmaktadır. Örneğin, Kürt folklor ürünleri, oyunları, türküleri, masalları Türkleştirilmekte ve Türk folkloru diye sunulmaktadır. Kürtçe türkü söylemek, Kürtçe şarkılar söylemek, Kürtçe yazmak, Kürtçe şiir okumak çok büyük bir suç sayılmaktadır. Bu eylemlerin sahipleri kovuşturmalara uğratılmakta, zindanlara atılmaktadır. Hele hele Türk basınında, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu yayınlarında, Kürtçe herhangi bir sözcüğe yer verilmesi, Kürt adının geçmesi, "Ulusal ihanet" sayılmaktadır. Buna rağmen bu türküler, şarkılar Türkçeye çevrilmekte, oyunlar Türkleştirilmekte ve lera edilmektedir. Şarkının veya türkünün sözleri Türkçeye çevrilirken, melodinin Türkleştirilmesine de özen gösterilmektedir. Kılık kıyafetlerin Türkleştirilmesine de. Böyle bir bozma, tahripten sonra, Türk Devleti, bu folklor ürünleriyle uluslararası yarışmalara da katılmaktadır.

Burada, Kürt kültürünün gasp edilmesi, Türkleştirilmesi, asimile edilmesi, yok edilmesi birbiriyle karışmaktadır. Bu ise Türk Devleti'nin Kürt ulusuna karşı emperyalist bir kültür politikası uyguladığını gösterir. Kürt dili yasaklanmakta, Türkçe öğretilmektedir. Kürt edebiyatının ürünleri binbir türlü baskı altında tutulmaktadır. Kürt toplumsal yaşamında, bu kültürün izinin varlığına dahi tahammül edilmemektedir. Böyle bir anlayışın, insana saygı duyduğu nasıl iddia edilebilir? Dil ve ırk farkı gözetmediği nasıl vurgulanabilir? Ayrıcalık gözetmediği nasıl söylenebilir? İnsan haklarına saygı duyduğu nasıl belirtilebilir?

Halbuki Kürt kişiliğini reddedenlere, Türkleşenlere devlet, her türlü olanağı sağlamaktadır. Öz benliğini, ulusal onurunu inkâr edenler, her türlü devlet olanaklarından yararlanmaktadırlar. Türkiyede herhangi bir Kürt'ün Türklerle eşit muamele görebilmesi, Kürt kişiliğini, ulusal onurunu ve şerefini inkâr etmesi koşuluna bağlanmıştır. Halbuki, ulusal kişiliğini, öz benliğini inkâr eden kişinin geriye hiçbir manevi değeri, iç zenginliği kalmaz. Köleleşen, köleleşmeyi kabul eden bir kişinin koruması ve geliştirmesi gereken hangi de-

ğer kalır ki? Bu süreç ise Birleşmiş Milletler idealine, UNESCO'nun kültür politikasına özünde aykırıdır. UNESCO, her kültürün araştırılmasını ve geliştirilmesini ister. İnsanlığın kültürünün bu şekilde zenginleştirildiğini söyler. Türk Devleti ise Kürt kültürünü tümüyle yok etmeyi temel bir amaç olarak belirler. Bu ise ırkçı ve sömürgecilerin davranışıdır.

Burada, üzerinde durulması gereken başka bir konu da, eğitim konusudur. Eğitim de ise küçük yaşta çocukların eğitimi, ön planda gelen bir konudur. İlk eğitimin ise ancak, ana dil ile yapıldığı zaman hedefine ulaştığı kuşkusuzdur. Ana dilin yasaklanması, UNESCO'nun kültür politikasına temelde zıt düşmektedir. Yerli geleneklerden gelen ve kendine özgün kültürün yok edilmesi, kaynaklarının kurutulmasına çalışılması, UNESCO'nun geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalıştığı eğitim anlayışına hiç uygun düşmemektedir. Çünkü, bu çocukların kişiliği gelişemez. Bu tür kişilerden oluşan bir toplum kişilikli olamaz.

Kemalizmin Kürt ulusuna uyguladığı politika tam anlamıyla ırkçıdır ve sömürgecidir. Dünyada uygulanan kültür-emperyalizmi biçimlerinin en gericisidir. En katliamcısıdır. Burada Kürt dilinin ve kültürünün yozlaştırılmasından, ırkçı ve sömürgeci hedefler doğrultusunda kullanılmasından çok daha öteelerde duran bir amaç vardır. Bu, Kürt ulus özelliklerini tümüyle yok etmek, maddi yaşamdan silmektir. Kürt adını ve Kürdistan adını dillerden, tarihlerden silmektir. Esirliği ve köleliği egemen kılmaktır, kişiliksiz ve onursuz bir toplum kılmaktır. Sömürge bir toplum.

Türkiye'de Kemalizmin kültür politikası deyince, "dil devrimi", "şapka devrimi", "kılık kıyafet devrimi", "hukuk devrimi" vs. gibi şeylerden söz etmektedirler. Laiklikten söz etmektedirler. Önce bu gibi konuların Osmanlı İmparatorluğu'ndaki durumunu anlatmaktadırlar. Sonra da, bu "devrimler", toplum yaşamında, halk yararına ne büyük değişikliklerin meydana geldiğini anlatır. Bu yollarla, Türklerin kültür etkinliklerine daha fazla katıldıklarını vurgularlar. Halbuki Kemalizm, sadece bunlardan ibaret değildir. Kemalizmin reform çabaları, Kemalizmin kültür politikası denince, elbette, bunların anlatılması da önemlidir. Fakat üzerinde durulması gereken esas konu, göz ardı edilenlerdir.

Gizlenmeye çalışılanlardır. Anlatılması cezai müeyyidelerle engellenen kanunlardır. Bu da Kürdistan'da uygulanan ırkçı ve sömürgeci baskılardır. Kürt ulusuna uygulanan kültür emperyalizmidir.

Bu yazının başlarında, Kürdistan'ın siyasal statüsünün sömürge bile olmadığını vurgulamıştık. Kürt ulusunun siyasal statüsünün çok daha alt sıralarda olduğunu belirtmiştik. Klasik sömürgelerin ülke adları vardır. Oralarda yaşayan ulusların, halkların adları vardır. Yani, sömürgeci devlet bunları tanır. Bu sözleri kullanır. Kürt ulusunun ise maddi ve manevi zenginlikleri ile birlikte onuru ve kişiliği de gasp edilmiştir. Kürdistan'da uygulanan kültür emperyalizmini de bu ilişkiler sürecinde değerlendirmek gerekir. Ashında Kürt diline, kültürüne karşı uygulanan politika "kültür emperyalizmi" ile anlatılmak istenen süreçten çok daha gerici-dir. Çok daha katliamcıdır.

Egemen devlet veya süper güç, geri bırakılmış bir ülkede okullar açar. Kurslar açar. Burslar dağıtır. "Barış gönüllüleri" gönderir. Kendi dilini öğretir. Kendi değer yargılarını, değer ölçülerini benimsetir. Toplumsal ilişkileri, kendi yaşam kurallarına göre yeniden düzenlemeye çalışır. Böyle bir süreçte yerli kültür yozlaştırılır. Geleneksel olan, iç kaynaklı olan kültür küçümseir. Egemen güç dergiler kitaplar ve broşürler dağıtarak toplumu şartlandırmaya özen gösterir. Böylece o toplum üzerinde hem siyasal, hem de ekonomik etkinliğini artırır. Perçinler. Sonra da ekonomik ilişkileri ile dış politikası ile pazarı denetlemeye çalışır. Bu süreç günümüzde, kültür emperyalizmi olgusunun genel işleyişidir.

Türk Devleti'nin Kürdistan politikası, bu süreci çok çok aşmaktadır. Bu olgu ise "kültür emperyalizmi" kavramı ile ifade edilmez. Çünkü, Kürt kültürünün yozlaştırılmasından çok, tümüyle yok edilmesi amaçlanmaktadır. Bu karışımalar, kuşkusuz, kültürü yozlaştırmaktadır. Tahrip etmektedir. Fakat, amaç sadece bunlar değil. Kültürü tümüyle yok etmektir. Burada, Türk sömürgeciliğinin gelişmesine ve kökleşmesine elverişli bir Kürt toplumu yaratmaktan çok, her şeyi yok etmek söz konusudur. Bu karışmalar kuşkusuz sömürgeci devlet için elverişli durum yaratır. Fakat amaç sadece bunları gerçekleştirmek değildir. Kürt olan her şeyi yok

etmektedir. Kürt ulusunun maddi, manevi bütün zenginlikleri gasp edilmiştir. Amaç, elbette, Kürdistan'ı daha iyi denetlemek, daha iyi sömürmektir. Kürdistan'ın doğal zenginliklerini yağmalamaktır. Kürdistan önemli bir hammadde kaynağıdır. Türk burjuvazisinin ürettiği mallar için iyi bir pazardır. Egemen ekonomik güçler bunu, para, banka, kredi ilişkileri ile çözümlüyorlardı. Uluslararası ilişkilerin oynadıkları etkin rolden yararlanıyorlardı. Türkiye, İran, Irak gibi gelişmekte olan ülkeler ise bu tür sömürgeci ilişkileri, ancak şiddetli baskı yöntemleri uygulayarak yürütebiliyorlar. Türkiye'de ise sömürgeci ilkelerin geliştirilmesi, ancak, Kürt ulus özelliklerinin tümüyle yok edilmesiyle olanaklı olabilmektedir.

Böylesine düşüncelere ve uygulamalara rağmen, UNESCO, Kemalizmi, "bütün ezilen ulusların yandaşı, köle ve esir ulusların gerçek dostu diye sunabilmektedir." Ezilen ulusların, sömürge ulusların özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine ışık tutan düşünce ve eylem olarak anlatılabilmektedir. Bu tavır, kuşkusuz, UNESCO'nun düşünce ve eylemine aykırıdır. Yayıma, yaygınlaştırmaya ve kökleştirmeye çalıştığı, uluslararası yaşamda egemen kılmaya özen gösterdiği anlayışlara aykırıdır. Uzun vadede ise UNESCO'yu inandırıcı olmaktan uzaklaştıracak, etkisiz ve gereksiz kılacak bir davranıştır. UNESCO, ırkçı ve sömürgeci tutumlara taviz vererek, onlara onur vererek değer kazanmaz. UNESCO, kültür emperyalizmi konularını kayıtsız ve şartsız destekleyerek, teşvik ederek amaçlarına ulaşmaz. Ezilen ulusların, ırkçı ve sömürgeci baskılar karşısında kalan uluslardan yana tavır koyarak değer kazanır. Dil ve kültürleri ırkçı ve sömürgeci baskılar altında olan kültür emperyalizminin en gericisi, en katliamcısı ile karşı karşıya olan uluslardan yana tavır koymasıyla değer kazanır. Varmak istediği amaçları ancak böyle gerçekleştirebilir.

Halbuki bu konularda, Birleşmiş Milletler'in, Birleşmiş Milletler'e bağlı çeşitli kuruluşların üzerinde durması, araştırması gereken çok önemli konular vardır. UNESCO'nun, UNICEF'in, İnsan Hakları Komisyonu'nun dikkatle soruşturması gereken konular vardır. Örneğin, Türkiye'de yazarlara, cezaevinde bile baskılar, işkenceler yapılmaktadır. O yazarın, Kürdistan sorunu ile ilgilenen, Kemalizmi bu yönde

eleştiren bir yazar olduğu anlaşılırsa baskılar ve işkenceler daha da artmaktadır.

Türk cezaevlerinde: Yumruk, tokat, tekme gibi mekanik baskıların dışında, genellikle falaka sistemi egemendir. Bunlar kuşkusuz vardır. “Elbiselerini, eşyalarını arayacağız” gerekçesiyle, tutuklu veya hükümlülerin çınlıçplak edilmesi kuşkusuz vardır. Fakat, önde gelen yöntem, yine de falaka-dır. Bu sistemde, kişi sırtüstü yere yıkılır. Ayakları, tavan-dan inen ve gerdirilmiş iplere bağlanır. Ve ayak tabanlarına, cop ile vurulur. Kişi bayılıncaya kadar.

Kuşkusuz, yazarlar da bu tür baskılarla sık sık karşılaş-ırlar. Fakat yazarların daha çok ellerine vurulur. Cop ile değnek ile.

— Bu yazarımız. Bunun yazı yazan ellerine vuralım, de-nir.

— Ellerini kiralım. Bileklerini kiralım. Bir daha kitap yazmak, yazı yazmak neymiş görsün.

— Parmaklarını kırayım da gör. Bir daha kalem nasıl tu-tulabilirmiş gör, diye tehditler savrulur.

— Kafasına kafasına vur, beynini patlat. Düşünmesin, denir. Eller şişirilinceye kadar vurulur. Damarlar çatlayınca-ya, ince ince kan sızıntıları başlayıncaya kadar vurulur. He-yecanla, hırsıla. Büyük bir düşmanlıkla. Kinle, nefretle.

Düşünelim ki, bu, cezaevindeki bir işkencedir. Cezae-vindeki bir baskıdır. Yazdığı bir yazıdan, bir kitaptan dolayı tutuklanmış, yargılanmış, hapis cezasına hükmedilmiş ve cezaevine kapatılmış bir kişiye uygulanan işkencedir. Örne-ğin, bir cezaevinden bir başka cezaevine nakilde bu tür bas-kılar, işkenceler sık sık görülür.

Bu yazarın, yazdığı için, kitap yazdığı için, işkenceye maruz bırakılması bu işin cezaevlerinde de sürdürülmesi utanç verici bir durumdur. Hele hele “suçun kökünü kuru-talım”, “suç işleyen elleri, parmakları kiralım” diye ellere cop vurulması, ellerin kanatılması, insanlık adına hiç de onur verici değildir. Bir yazarın gardiyanlar tarafından,

— Neden yazdın?

— Bir daha yazacak mısın?

— Yazı yazmak suç değil mi?

— Kitap yazmak sana mı kaldı?

diye sorguya çekilmesi, tekmlenmesi, tutuklanması, işken-
ceye tabi tutulması, o rejimin niteliğinin net bir aynasıdır. O
rejimin, tarih ve toplum karşısında silemeyeceği bir lekedir.
Bu gardiyanların, imzalarını atacak kadar bile okuma, yaz-
ma yeteneğinden yoksun olmaları ise sürecin başka bir yö-
nüdür. Dramatik yönüdür.

Bilim ile ideoloji arasında çok önemli bir fark vardır. Bir
bilim adamı herhangi bir konuyu tahlil ederken, birtakım
sonuçlara varırken, arkasında kaç kişi olduğuna bakmaz.
Arkasından kaç kişi geldiğine, kaç kişiyi seferber ettiğine
bakmaz. Önemli olan, konunun bilimsel tahlilidir. Olgusal
ilişkilerdir. Bilim olgusaldır. Varılan sonuçların cesurca, dü-
rüstçe açıklanması yine, bilimsel sürecin vazgeçilmez bir il-
kesidir. Bir düşüncenin açıklanmasıyla, neler kazanılacağı,
ne gibi çıkarlar elde edileceği, nelerin kaybedileceği önemli
değildir. İdeolojilerde, özellikle resmi ideolojilerde ise düşün-
ce ve davranışların kaç kişiyi etkilediği hesaplanır. Burada
herhangi bir düşüncenin ve davranışın, kaç kişiyi peşinden
sürüklediğinin saptanması önemli bir konudur. Bu düşünce
ve davranışın izleyicisi olmakla ne gibi çıkarlar sağladığı ve-
ya sağlanacağı hesaplanır.

Örneğin, 1930 yıllarında geliştirilmeye çalışılan, Türk
Tarih Tezi, Türk Dil Tezi ve Güneş-Dil Teorisi, bilimsel dü-
şüncelerden çok uzak görüşlerdir. İdeolojik içeriklidir. Bu
ideolojik görüşler, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu
öncülüğünde geliştirilmektedir. Burada profesörler öncü ol-
maktadır. Bunlar, siyasal kadrodan gelme profesörlerdir.
Çoğu aynı zamanda milletvekilidir. Bu profesörler, ilgili gö-
revlere, Atatürk tarafından getirilmekte ve O'nun direktifleri
doğrultusunda çalışmaktadırlar. O, görüşlerin en doğru, en
bilimsel görüşler olduğunu ispat etmeye özen göstermekte-
dir. Atatürk, o yıllarda Cumhuriyet Halk Partisi'nin değış-
mez genel başkanıdır. Bunun için de cumhurbaşkanıdır.
Atatürk'ün görüşleri doğrultusunda görüşler ileri süren pro-
fesörler, maddi ve manevi olarak ödüllendirilmektedir. Bu
da, "bilim"ın Türkiye'de resmi düzeyde geliştiğinin en önemli
kanıtlarından biridir.

1930'larda, bilimsiz hatta, bilim adına utanç verici gö-

rüşleri ileri sürenler, maddi ve manevi olarak ödüllendirilmişlerdir. Zaten, profesörler, düşünürken, yazarken, daima siyasal iktidara sahip olan kişinin veya kişilerin tutum ve davranışlarını göz önüne almışlardır. Onların görüşleri çerçevesinde olmaya özen göstermişlerdir. Onların hoşuna gidecek olan bilgiler yazmışlar, vurgulamışlardır. Olgulara dayalı bilgiler üretmekten bilerek kaçınmışlardır. Bu tür bilgilerden şiddetle uzak durmuşlardır. Çünkü, bunların siyasal iktidarı denetleyen kişinin veya kişilerin hoşuna gitmediğini bilmektedir. İşte, böylece, 1930 yıllarında Cumhuriyet Halk Fırkası'na ideolojik ve siyasi olarak yakın olan kişiler, akademik kariyerde yükseliyorlardı. Kolayca profesör oluyorlardı. Maddi ve manevi yollarla teşvik ediliyorlardı. Halbuki, bugün, bu görüşleri eleştirenler, bu görüşlerin bilimsel olmadığını söyleyenler zindanlara atılmaktadır. Bu da bilim ve ideoloji arasındaki farkı açıkça ortaya koyar. Bilimin gereği olan davranışın ve resmi ideolojiye uygun davranışın farkını vurgular.

O halde, bilim adamının düşünce ve davranışlarıyla, resmi ideolojinin dürtüsüyle düşünen ve davranan kişinin eylemleri arasında derin farklar vardır. Bilim adamı, daima, arkasında kaç kişi olduğuna bakmadan düşünür, yazar. Arkasından gelenler olup olmadığına bakmadan, doğru bildiği şeyleri yazar, açıklar. Dürüstçe, cesurca. Neler kaybedeceğini ve neler kazanacağını düşünmez. Resmi ideolojinin dürtüsüyle hareket eden herhangi bir kişi ise bir işi yaparken, siyasal iktidarın kendisine ne diyeceğini, nasıl davranacağını hesaplayacaktır. Örneğin bir cezaevi gardıyanı bir yazara sopa atarken, işkence yaparken, daima, üst makamların düşünce ve eylemlerini hesap edecektir.

Kürt ulusal haklarına, Kürt toplumu olma özelliklerine düşmanlığın resmi düzeyde sürdürüldüğü bir yerde, Kürt sorunu ile ilgili yayınlar yapmanın, Kemalizmi bu yönde eleştirmenin büyük zorlukları olduğu ortadadır.

Devlet Başkanı, Milli Güvenlik Konseyi Başkanı ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, 17 Ocak 1981 tarihinde, İskenderun'da halka hitaben bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada, Orgeneral Evren, "4000 yıllık Türk yurdu"ndan söz etmektedir. "4000 yıllık Türk vatanını bölmeye, parçalamaya çalışan vatan hainleri var" demektedir.

“4000 yıllık Türk yurdu” ne demektir? Türklerin Ortadoğu'ya, Anadolu'ya gelişleri 11. yüzyıl değil mi? (1071) O halde, Türklerin Anadolu'ya gelişleri 900 yıl civarındadır. Öyleyse neden “4000 yıllık Türk yurdu”ndan, “4000 yıllık Türk vatanı”ndan söz edilmektedir? Bu bilgiler, yukarıda sözünü ettiğimiz Türk Tarih Tezi ile ilgilidir. 1930 yıllarında geliştirilen bu görüşe göre, bütün dünya medeniyetleri Türkler tarafından kurulmuştur. Türkler, Orta Asya'dan dünyanın dört bir tarafına yayılmışlar, çeşitli medeniyetleri ve uygarlıkları kurmuşlardır. Bu arada. M. Ö. 4000 yıllarında, Mezopotamya'da ve Kürdistan'da yaşayan Sumerler, M. Ö. 2000 yıllarında Anadolu'da yaşayan Etiler yine Türklerdir. Bütün dünya dillerinin anası yine Türk dilidir.

Bilimsiz olan bu görüşlerin, politik ve ideolojik düzeyde duran iki amacı vardır. Birincisi, “Misak-ı Milli” sınırları içinde yaşayan herkesin Türk olduğunu ispat etmek. Bu ispatı tarihsel bir temele dayandırmak. Burada esas sorun elbette Kürtlerle ilgilidir. Kürtlerin Türk olduğunu ispatlamak. Öteki amaç ise Türklerin moralini yükseltmektir, Kürtlerin ise ana değer yargılarını, değer ölçülerini sarsmak, yozlaştırmaktır. Türkleşmelerini kolaylaştırmaktır.

Kürdistan sorunu konusunda etkin bir biçimde kullanılan bu ideoloji, 1937'de Hatay sorunu sırasında da kullanılmıştır. Hatay'ın Türk olduğunu göstermek için, orada yaşayan Araplara “Eti Türkleri” denmiştir. Böyle olunca Anadolu da “4000 yıllık Türk Yurdu” olmaktadır. Ciddiyetten uzak görüşlerin 1981 yılında bile hâlâ ileri sürülebilmesi, Türk düşüncesinin bilim yönteminden ne kadar uzak olduğunun açık kanıtıdır. Bu, aynı zamanda, resmi ideolojinin bilimsel düşünce üzerine yoğun bir egemenlik kurduğunu gösterir. Bu görüşün Devlet Başkanı tarafından ileri sürülmesi ve buna inanmayacakların “vatan haini” olarak suçlanmaları, elbette, ilgi ile izlenmeye değer.

Bilimsel düşünce ve davranış bu görüşü eleştirir. Yanlışlığını vurgular. İdeolojik düşünce ve davranış ise alkışlar. Bu temel yanlışa dokunmaz. Görmemezlikten, duymamazlıktan gelir. Üzerinde durulması gereken en önemli konu ise bu ideolojinin, kendisinin, eleştirilmesini engellemiş olmasıdır. Kemalizm, yalana dayalı bir ideolojidir. Ve bu ideolojinin

en önemli özelliklerinden biri, eleştirilmesinin engellenmiş olmasıdır. Kürdistan sorunu açısından yapılan eleştirileri ise cezai müeyyidelere bağlamıştır. Kendisini alkışlayanlara, övenlere ödülleri vermektedir. Eleştirenleri ise zindana atmaktadır. Bu ise toplumda, özgür ve kişilikli insanlar yetişmesini kökten engellemektedir.

Birleşmiş Milletler'in, Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluşların, UNESCO, İnsan Hakları Komisyonu gibi kuruluşların, bu konuda yapması gereken elbette çok şey vardır. Fakat ağırlığını ırkçılıktan ve sömürgecilikten yana koyan kültür emperyalizmini görmemezlikten gelen bu kurumların, bu konuda etkili soruşturmalar yapmaları olanaklı değildir.

Türk hükümetinin, işkenceler ile ilgili sorulara verdiği cevap ise gayet kısadır. "İşkenceyi anayasamız yasaklamıştır. İşkence, kanunlarımızda suç sayılmaktadır. Bu bakımdan işkence iddiaları doğru değildir." Halbuki, dünyada, işkence yapan çeşitli rejimler, daima, işkence olmadığını iddia ederler. Başka bir deyişle, "işkence yoktur" diyenler işkence yapanlardır. İşkenceyi sistematik hale getirenlerdir. Kaldı ki, İşkenceyi yasaklayan, düşünce özgürlüğünü savunan, insan haklarını savunan 1961 Anayasası, 12 Eylül 1980'de iktidara el koyan generallerce, darbenin ilk eylemi olarak yürürlükten kaldırılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi feshedilmiştir. Belediyeler, İl Özel İdareleri gibi mahalli idarelerin, seçim yoluyla oluşan bütün kurumlarını feshetmiştir. Anayasayı yürürlükten kaldıran askeri rejim, kendi iradesini anayasa diye koymuştur. Bütün bunlara rağmen, bugün, binlerce genç, yine de anayasayı değiştirmek istemekten, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni feshetmeye teşebbüs etmekten yargılanmaktadırlar. Bu arada, 1961 Anayasası'nın getirdiği düşünce özgürlüğünün, insan hakları anlayışı vs. "Kürt sorununa dokunmamak koşulu ile gerçekleşeceğini" yine de belirtelim.

Bu yazının başlarında, Mustafa Kemal'in düşüncelerini, eylemleri açısından değerlendirmek gereğini belirtmiştik. Düşüncelerin, yani yazılar ve konuşmaların içeriğini tahlil etmek, çok anlamlı değildir. Eylemlerin içeriğini tahlil etmek daha önemlidir. Bu konuda, Atatürk'ün kurtuluş savaşlarına ilişkin düşüncelerini belirtmiştik. Daha sonra da Kürdis-

tan sorununa ilişkin eylemi üzerinde durmuştuk. Bu düşüncelerin ve eylemlerin birbiriyle kökten çeliştiğini vurgulamıştık.

Başka bir örnek "demokrasi" kavramı ile ilgilidir. Deniyor ki: Atatürk, "hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" demiştir. Ve bunun gereklerini yapmıştır. Atatürk, siyasal meşruluğun kaynağının halk olduğuna kesinlikle inanmıştır. Egemenliğin ulusa ait olduğunu her zaman vurgulamıştır. Ve bu ilkenin gereklerini yerine getirmiştir. Demokratik meşruluğa gönül vermiştir. Ve bunun çağdaş yöntemlerinin en güvenilir kaynağı olduğunu anlatmıştır.

Atatürk'ün, "hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" sözü ve bu sözün değerlendirilmesiyle ilgili ortak bir kabul vardır. Halbuki, olgular, yaşanan hayat, bu değerlendirmeleri doğrulamıyor. Atatürk, 1923'de Cumhuriyet Halk Partisi'ni kurmuştur. Partinin genel başkanıdır. 1927 yılından Cumhuriyet Halk Partisi'nin Tüzüğü yapılmıştır. Bu tüzük daha sonraki yıllarda, birçok değişikliklere uğramıştır. Fakat temel hükümleri hiç değişmemiştir. Aynı kalmıştır. Bu tüzük gereğince, Cumhuriyet Halk Partisi'nin Genel Başkanı Gazi Mustafa Kemal, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tüm üyelerini bizzat kendisi seçmektedir. Partinin ikinci başkanına ve Genel Sekreteri'ne de danışmaktadır. Fakat, esas seçici kendisidir. O halde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üyeleri, yani milletvekilleri memur gibi tayin edilmektedir. İkinci seçmen denen kişiler, Mustafa Kemal'in iradesiyle belirlenmiş listeleri sandığa atmaktadırlar. İkinci seçmen denen kişilerin görevi budur. Başka görevleri ve yetkileri yoktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne, milletvekili olarak, Mustafa Kemal tarafından tayin edilen bu kişiler gelmektedir. Ve bunlar, yeni dönemin ilk oturumunda Gazi Mustafa Kemal'i cumhurbaşkanı seçmektedirler. 1927, 1931, 1935 "seçimleri" böyle olmuştur. Daha sonraki "seçimler", 1938, 1939, 1943 yine bu mekanizmaya uyularak gerçekleştirilmiştir. Ara "seçimleri" yine böyledir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bir sandalye boşaldığı zaman, oraya yeni bir milletvekili tayin edilmektedir. Ve bu tayin işleri, herhangi bir **bakanlığa** memur tayin etmekten daha kolay gerçekleştirilebilen bir işlemdir. "İkinci seçmenler" olgusu, aslında bu ba-

sit mekanizmaya karmaşık bir görüntü vermekten başka bir iş yapmamaktadır. Mekanizmanın dışında tutulması sistemin özünde hiçbir değişiklik yapmamaktadır.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Tüzüğü'nün çok önemli bir hükmü daha vardır. O da Mustafa Kemal'in Partinin Değişmez Genel Başkanı olmasıdır. Demek ki, tek parti vardır. Genel Başkanı değişmezdir. Ömrü boyu Genel Başkan'dır. Parti ikinci başkanı ise Başbakan'dır. 1935 yıllarında, Partinin Genel Sekreteri'nin de İçişleri Bakanı olduğunu görüyoruz.

Bu, kuşkusuz, demokratik bir süreç değildir. Halk iradesine saygı duyan bir anlayış, milletvekillerini meclise tayin ile getirmez. Böylesine tayinlerle oluşmuş kuruma da parlamento denemez. Bu süreç aslında, Avrupa'da o yıllarda gelişmeye başlayan totaliter rejimlere çok daha yakındır.

Burada, 1924 Anayasası ile Cumhuriyet Halk Partisi'nin Tüzüğü arasındaki ilişkileri de incelemek gerekir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin Tüzüğü aslında, 1924 Anayasası'nın çok çok üzerinde duran bir metindir. Ve harfi harfine uygulanmaktadır. Yalnız, 1924 Anayasası'nı ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin Tüzüğünü hukuksal kategoriler olarak ele almak gerekir. Gerçi anayasaya göre, seçimler dört yılda bir yapılmaktadır. Ve cumhurbaşkanını Türkiye Büyük Millet Meclisi seçmektedir. Fakat önemli hükümler Tüzük'te yer almaktadır. Çünkü, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin nasıl seçileceğini Tüzük göstermektedir. Ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin Tüzüğü, milletvekillerinin nasıl seçileceğini, Partinin Genel Başkanı'nın iradesine bırakmıştır. Bir memur, herhangi bir işe nasıl tayin edilirse, milletvekilleri de öyle tayin edilmektedir. O halde Mustafa Kemal'in, Cumhuriyet Halk Partisi'nin Genel Başkanı olarak durumu, cumhurbaşkanı olarak durumundan daha yukarıda durmaktadır. Çünkü, milletvekillerini cumhurbaşkanı olarak değil, Parti Genel Başkanı olarak tayin etmektedir. Tayin edilen bu kişiler de, O'nu cumhurbaşkanı seçmektedir. Bu, tek parti, anayasa ilişkisidir.

Bu sistemin özü, Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. Fakat sadece, görüntüde bir meclistir. Bu meclis siyasal mekanizmaya "demokratik bir görüntü vermek" için vardır. Yoksa,

yapısı demokratik değildir. Çünkü, halkın özgür iradesiyle oluşmuş bir kurum değildir. Halk tarafından seçilmiş, seçimlerle oluşmuş bir kurum değildir. Halkın, ulusun iradesi değil, tek bir kişinin iradesi söz konusudur. Yapısı demokratik olmayan bir kurumun, yaptıklarının demokratik olmaya-
cağı, yine büyük bir gerçektir. Kaldı ki, Mustafa Kemal, "hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" dediği yıllarda bile, (1920) meclis üyelerine, "Sizi buraya toplayan benim. İstediğin zaman dağıtım, geri gönderirim" diyebilmiştir. Bütün bunlar, Atatürk'ün demokratik meşruluğa önem vermediğinin somut bir kanıtıdır. Halkın iradesine saygı duyduğu da söylenemez. Demokratik düşünce ve eyleme taraftar olduğu da.

"Tek Adam"ın iradesine dayanan siyasal istemlerin, insan hakları açısından da olumsuzluk taşıdığı büyük bir gerçektir. "Tek Adam" anlayışı ile insan hakları arasında derin bir çelişki vardır. Bu olguların saptanmaması, açıklanmaması başka şeydir. O zamanlar bundan başkası yapılamazdı. Tek yol bu idi, demek başkadır. Basın, üniversite çevreleri, sendikalar, dernekler, kısaca, Türk demokrasisi ise "Mustafa Kemal demokratik sürece çok önem veriyordu" biçimindeki iddiaları sürmektedir. Olguların, yaşanan hayatın incelenmesine, araştırılmasına yanaşmamaktadır. Kemalizmi eleştirenlerin, özellikle de, Kürdistan sorunu açısından eleştirenlerin karşılıklıları baskıları da, görmezden, duymazdan gelmektedir. "Söylediğin hiçbir şeye inanmıyorum. Ama düşüncelerini savunabilmem için her türlü mücadeleyi yapacağım" anlayışı Türk demokratlarında yoktur. Türkler, 18. yüzyılda, Avrupa'da söylenen bu sözü ve yaşanan süreci bilmezden, duymazdan gelirler. Düşünelim ki, bu, sadece, 12 Eylül 1980 rejimi ile ilişkili bir saptama değildir. Halkın özgür iradesi ile oluşan demokratik kurumların, siyasal hakların, basın özgürlüğünün, sendikal özgürlüğün, çok partili siyasal sistemin mevcut olduğu normal zamanlarda da durum böyle idi.

Burada demokrasi kavramı ile cumhuriyet kavramı arasındaki ilişkilere de değinmek gerekir. Mustafa Kemal'in siyasal iktidarın kaynağını değiştirdiği doğrudur, Osmanlı İmparatorluğu'nda siyasal iktidarın kaynağı din idi.

Cumhuriyetle birlikte siyasal iktidarın kaynağı ulus olmuştur. Fakat, bu teorik olarak doğrudur. Babadan oğula geçen padişahlık ile değişmez genel başkanlık, dolayısıyla, değişmez cumhurbaşkanlığı arasında, nitelik bakımından çok önemli fark olmasa gerek.

Bütün bunlara rağmen, Kemalizmın halk iradesine, demokratik yaşama, çok önem verdiği söylenir. Bu ise demokrasi ile ilgili düşünce ve davranışların da, iki standartlı bir biçimde geliştiğini gösterir. Örneğin 1930 yıllarında, Ağrı'daki, Kürt ulusal direnişi sırasında, ulusal haklar ileri süreren Kürtler karşısında, devrin Adâlet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt şöyle demektedir:

"Bu memlekette ulusal haklar ileri sürmek, sadece, Türk ulusunun hakkıdır. Türk olmayanların tek hakkı vardır. O da, Türklere hizmetçi olma hakkı. Köle olma hakkıdır."

Bu tür sözler, Cumhuriyet Halk Partisi'nin ikinci başkanı ve Başbakan İsmet İnönü tarafından da sık sık ileri sürülmüştür. Demokrasiden, özgürlükten söz edenler, bu tür olayları bilmezden, görmezden geliyorlar. Bunlara rağmen, Kemalizmın demokratik meşruluğa önem verdiğinin iddia edilebilmesi, olgulardan kopuk bilgi üretiminin açık sonucudur.

Bugün durum nedir? 12 Eylül 1980'de, Türkiye Büyük Millet Meclisi feshedilmiştir. Mahalli idarelerin, halk tarafından seçilmiş kurulların görevine son verilmiştir. Yerlerine yeni atamalar yapılmıştır. Yeni atamaların çoğunluğu emekli askerlerdir. Seçimle gelen bütün kurullar dağıtılmıştır. Siyasal partilerin, sendikaların faaliyetleri durdurulmuştur. Bunlar, kuşkusuz çok partili siyasal rejime güvensizliktir. Dolayısıyla halkın iradesine demokratik mekanizmaya güvensizliktir.

12 Eylül yönetimi, 1981 sonbaharında Kurucu Meclis'in çalışmaya başlayacağını ve yeni bir anayasa yapılacağını söylüyor. Kurucu Meclis'e siyasal parti temsilcilerinin giremeyeceği, onların girmelerine izin verilmeyeceği, şimdiden ilan edilmiştir. Feshedilen meclisin hiçbir üyesinin Kurucu Meclis'e alınmayacağı önemle vurgulanmaktadır. Kimlerin,

hangi kategorilerin Kurucu Meclis'e giremeyecekleri belli olunca, kimlerin girecekleri, nasıl girecekleri de az çok belli olmaktadır. Kabaca, bu kurul, Milli Güvenlik Konseyi tarafından tayin edilen kişilerden oluşabilir. Bu, kuşkusuz, demokratik bir tutum ve davranış değildir. Antidemokratiktir. Buna rağmen, Milli Güvenlik Konseyi, demokrasiye dönüşeceğini, demokrasiyi kurmaya çalıştıklarını iddia etmektedir. Bu antidemokratiktir ama tam anlamıyla Atatürkçü bir tutumdur. Atatürk'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini tayin ile işbaşına getirdiğini belirtmiştik.

Milli Güvenlik Konseyi'nin, kendi yaptığı bir anayasa, kendi iradesini aksettiren hükümler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olarak kabul edilebilir. Zaten, her ne kadar, Kurucu Meclis'in kurulacağı belirtilmiş ise de, son sözün yine Milli Güvenlik Konseyi'nde olacağı vurgulanmıştır. Kurucu Meclis, Milli Güvenlik Konseyi'nin danışma organı olarak çalışacaktır. Anayasa taslağının, basında, radyoda, televizyonda, yani kamuoyunda, geniş bir biçimde tartışılması için gerekli ortamın oluşmasına izin vermeyebilir. Bu da kuşkusuz özgürlükçü bir tutum değildir. Fakat Atatürkçü bir tutumdur. Milli Güvenlik Konseyi'nin "Atatürkçü" olduğunu ileri sürerken, bunları da düşündüğü, Atatürk'ü bu eylemleriyle de birlikte değerlendirdiği açıktır. Kendisine "Atatürkçüyüm" diyen hiçbir kişi de bu sürece, yani tayinlere karşı olamaz.

Türkiye'de parlamento, 12 Eylül 1980 rejimi ile feshedilmiştir. Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı kaldırılmıştır. Büyük bir kısmı gözaltına alınmıştır, tutuklanmıştır. Haklarında dava açılmıştır. Ve parlamento, parlamentonun üyeleri, siyasal partiler, Devlet Başkanı, Milli Güvenlik Konseyi Başkanı ve Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in her konuşmasında ağır bir biçimde suçlanmaktadır. Buna rağmen feshedilen bu parlamentonun 12 kadar üyesi Avrupa Konseyi toplantılarına katılmaktadırlar. Bunlar, Konsey toplantılarına da, "Askeri yönetim demokrasiye dönmeye söz verdi" demektedirler. Milli Güvenlik Konseyi'nin düşüncelerini ve eylemlerini övmektedirler. Türkiye'de işkence yoktur. Varsa bile, hükümet, işkence iddiaları üzerine gitmektedir. Tahkikat yaptırmaktadır. Sorumluları adalete sevk etmektedir" demektedirler. Milli Güvenlik Konseyi

yönetimi de, bu kişilerin, Avrupa Konseyi'nde ülkeyi temsil etmelerini özellikle istemektedir.

Burada, şu soruların sorulması elbette önemlidir: 12 Eylül 1980 rejimi ile parlamenterlik sıfatları sona eren bu kişiler, Avrupa Konseyi'ne ne sıfatla katılmaktadırlar? Türkiye'de parlamenterlik sıfatları kalmayan kişilerin, Avrupa Konseyi dönem toplantılarına katılmalarını sağlayan mekanizma nedir? Bu kişiler, Avrupa Konseyi'ne parlamenter olarak katılıyorlar mı? Parlamenterlik sıfatları sona erdiğine göre, Avrupa Konseyi ile ilişkileri nasıl sürmektedir? Millî Güvenlik Konseyi, bu ilişkilerinin sürmesini neden istemektedir? Avrupa Konseyi, bu mekanizmanın işlemlerini hangi gerekçelerle istemektedir?

Bütün bunlar çift standartlı düşünce ve davranışlarla yakından ilgilidir. "Demokrasi" kavramına yaklaşmada da durum budur. Fakat çift standart, Avrupa Konseyi'nin düşünce ve davranışları için de söz konusudur. Düşünelim ki, Avrupa Konseyi, Türkiye'deki insan hakları sorunu ile ilgili hiçbir soruşturma yapmamıştır. Türk Anayasası, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin insan hakları temeline dayanan bir hukuk devleti olduğunu söylemektedir. Kamu yönetiminde, eğitim kurumlarında, üniversitelerde, yargı organlarında, siyasal partilerde bu ilkeye çok önem verildiği vurgulanmaktadır. Halbuki, Kürt ulusuna uygulanan politika, insan hakları kavramına temelden zıttır.

İnsan haklarını ve ana özgürlüklerini korumaya ilişkin Avrupa Sözleşmesi (1950) üye ülkelerde, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi üzerinde durmaktadır. Bu temel ilkeleri kabul eden devletler, üyelğe kabul edilmektedir. Türkiye ise hem bu ilkeleri kabul ettiğini beyan etmiştir, hem de Kürdistan'da ırkçı ve sömürgeci baskılarını yoğun bir biçimde sürdürmektedir. Kürt ulusuna karşı sürdürülen politikaları, yazımızın baş kısımlarında anlatmaya çalıştık. Avrupa Konseyi üyelerinin de bu politikaları bilmemesi olanaksızdır.

O halde, herhangi bir liderin, parti başkanının veya devlet başkanının siyasal hayatı değerlendirilirken, düşüncelerinden çok eylemlerinin içeriği tahlil edilmeli. En azından, düşüncelerinin içeriği ve eylemlerinin içeriği birlikte ele alın-

malıdır. Öte yandan bir devletin, insan haklarına saygılı olup olmadığı, anayasanın, yargı organlarının kararlarına bakılarak saptanamaz. Yasalarda yazılanlara göre saptanamaz. Maddi hayata, yaşanan hayata bakılarak saptanır. Yasaların uygulanıp uygulanmadığına bakılarak saptanır. Bu konuda hukuksal kategorilerle incelenemez. Sosyolojik olarak araştırılır. Yasalarla, uygulamalar arasındaki çelişkilerin nedenleri incelenir.

SONUÇ

1. Kişilerin bilgilerinin, tavır ve davranışlarının değişmeyeceği söz konusu olamaz. Kişiler, kuruluşlar, eleştiri ve özeleştiri yoluyla, her zaman kendilerini yenileyebilirler. Fakat Türk yazarlarının "demokratları"nın, kısa vadede, Kemalizmi Kürdistan sorunu açısından eleştirmeleri olanağı yoktur. Türk basını, üniversite çevreleri, siyasal partiler, dernekler vs. böyle bir eleştiriye ve özeleştiriye girişemezler. Çünkü, Kemalist ideoloji, Türk toplumu üzerinde, aydın kesimler üzerinde bir zırh gibi geçmiştir. Üniversite çevreleri, basın, eğitim kurumları vs. bu ideolojiyi kayıtsız şartsız benimsemişlerdir. Bu bilgilerin en doğru bilgiler olduğunu söylemektedirler. Onlara göre, bu bilgiler, eleştiriden uzak bilgilerdir. Tartışılmaz konulardır.

Ve Kemalizm sık sık övülmektedir. Kemalizmi daha iyi övenlere, daha usta bir şekilde övenlere ödüller verilmektedir. Bu ödülleri bütün devlet kuruluşları vermektedir. Özel kuruluşlar vermektedir. Bakanlar, Ticaret Odaları gibi. Kemalizmi övmeye yoğun bir yarış vardır. Kemalizmi eleştirenler, özellikle de Kürdistan sorunu açısından eleştirenler ise cezavine konulmaktadır. Bunlar ise Kemalizmin betonlaşmasına neden olmuştur. Yeni yeni övgülerin, heykellerin, büstlerin, Atatürk'ün betonlaşmasına katkıdan başka hiçbir anlamı yoktur. Fakat bu bilgilerin kabulü, eleştiriden uzak olması, toplumda çeşitli kategoriler tarafından benimsenmesi, onların bilimsel bilgiler olduğunu göstermez. Kemalist ideolojinin gücünü gösterir. Yalana dayalı resmi ideolojinin kitleleri, çeşitli toplumsal kategorileri, sınıf ve tabakaları çekip çevirdiğini gösterir. Kemalizmin yalana dayalı bir ideoloji

olduğunu, resmi bir ideoloji olduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekir.

2. Türkiye'de, Kemalizmin, Kürdistan sorunu açısından, neden eleştirilemeyeceğini açıklamakta yarar vardır. Yazımın başında, insan, fil ve ağaç arasındaki ilişkileri belirtmiştik. Daha doğrusu, fil'i ağaç olarak tanımlayan kişinin geliştireceği bilginin içeriğini tartışmıştık. Eğer, bu kişinin algılaması yanlış ise örneğin duyu organlarından biri eksik ise bu eksik giderildiği zaman, kişi doğruyu bulabilir. Yanlış bilgisini düzeltebilir. Bu noktada ideolojik bir tavır söz konusu değildir. Kişinin bilgi içeriğindeki yanlışlıklar, algılamasının eksikliği sonucu oluşmaktadır. Teknolojinin gelişmesi, yeni yeni bilgiler ortaya çıkması o zamana kadar geliştirilen tahlillerde değişiklikler yapılmasını gerektirebilir. Ve kişi, ideolojik bir saplantı içinde olmadığından, düşünce ve davranışlarını, resmi ideolojiye göre ayarlamadığından bu değişiklikleri gayet kolaylıkla yapabilir. Kendisini düzeltebilir.

Türkiye'de Kürt'ün Türk olarak kabul edilmesi, öyle görülmesi ise duyu organlarındaki bir eksiklik ile ilgili değildir. Belge eksikliği, yorum eksikliği değildir. Bu, doğrudan doğruya ideolojik bir tutumdur. Resmi ideolojiye uygun bir tutumdur. Bu tutum ve tavır, somut gerçek bilindiği halde sürdürülmektedir. Bu düşüncede ve bu tavırda olan bir kişi eleştiri ve özeleştiri yapamaz. Bu bir saplantıdır. Bir inançtır. Aksi halde, resmi ideolojinin kendisine sağladığı eş kararlardan yoksun kalır.

Resmi ideolojiye uygun tutumlarda, düşünce ileri sürülürken, bir eylem yapılırken, daima, siyasal iktidar gözetilir. Düşüncelerin ve davranışların, siyasal iktidarın hoşuna gidip gitmemesi araştırılır. Bilimsel tuturunda ise önemli olan bilginin içeriğidir. Bu bilgilerin kimleri peşinden sürükleyeceği, nasıl ve nerede sürükleyeceği saptanmaz. Bilim adamı doğru bildiği, savunabildiği, kanıtlayabildiği her şeyi açıklar. Bunu yaparken, arkasından kaç kişinin geldiğine bakmaz. Arkasından gelenler olup olmadığına bakmaz.

Bilim, bilgi üretiminin en sağlıklı yoludur. Doğayı, tarihi, toplumu anlamanın ve kavramanın en güvenilir yoludur. İdeolojiler ise bilgi üretmezler. Üretilen bilgileri tekrar eder-

ler. Üretilmiş bilgileri zaman ve mekân koşullarına göre yeniden ayarlarlar. Katı, donmuş kalıplardır. Kendilerini yenileyemezler. İşe yaramıyorsa atılırlar. İşe yarayan yeni bir ideoloji oluşturulur. Bilim, çeşitli zaman ve mekân koşullarında tek bir yöntem kullanır: Bilim yöntemi. Bilim yöntemi tektir. İdeolojiler ise çeşitli zaman ve mekân koşullarında farklı farklı standartlar kullanır.

3. Görülüyor ki, Türkiye'de bilim, özellikle, toplumsal alanlarda, resmi düzeyde gelişmektedir. Kemalizmin eleştirilmesi engellenmektedir.

Fakat, dünya, sadece Türkiye'den ibaret değildir. Demokratik kişi ve kurumlar demokratik kamuoyu dünyanın her yerinde vardır. Gelişmektedir. Ve etkindir. Olaylar ve olgular arasındaki ilişkileri bilimsel düzeyde ele alan bilim adamları, kişiler ve kurumlar her yerde vardır. Sonuçları olduğu gibi açıklayacak dürüstlüğe ve cesarete sahip olan kişiler ve kurumlar günden güne çoğalmaktadır.

Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü'nde, Kemalizmin yeniden değerlendirilmesi, bu konudaki bilgilerin gözden geçirilmesi önem taşımaktadır. UNESCO, dünya demokratik kamuoyu, bunu yapabilir. Kemalizm ile ilgili toplantılarda bu görüşler ele alınabilir. Düşünürlerin, bilim adamlarının Kemalizm ile ilgili görüşlerini ve düşüncelerini açıklamaları sağlanabilir. Fakat, Kürdistan sorununa ilişkin olgular gözden uzak tutularak Kemalizm değerlendirilemez. Kemalizm, bu yönden de araştırılması ve değerlendirilmesi gerekir. UNESCO, bu sürece yardımcı olabilir. O halde, burada çok önemli sorun, düşüncelerin, yani yazılanların ve konuşmaların içeriğinin tahlil edilmesi değildir. Eylemin içeriğinin tahlil edilmesidir. Yani, ne söylediğinin ne yazıldığının değil ne yapıldığının araştırılması önemlidir. Söylenenler ve yazılanlar ile yapılanlar arasındaki çelişkiyi saptamak önemlidir. Bu çelişkinin, farkın, nedenlerini açıklamak da.

4. İnsan hakları 20. yüzyıla yön veren ana kavramlardan biridir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı gibi. Demokrasi gibi. Eşitlik, özgürlük gibi. İnsan haklarına saygı, çağdaşlığın en önemli göstergelerindendir. İnsan haklarından yararlanma bütün insanların en doğal haklarından.

Hiçbir koşula bağlanamaz. Halbuki, Türkiye'de, Kürtlerin insan haklarından yararlanması çok önemli bir koşula bağlanmıştır. Kürtler kendi kişiliklerini, ulusal benliklerini inkâr ettikleri, Türkleştikleri oranda insan haklarından yararlanırlar. Bu ise insan haklarının özünü yok etmektir. Ortadan kaldırmaktır. Örneğin kişinin, ana diline sahip çıkması, gazete okuma hürriyetinden çok daha önce gelir. Ama dili gasp edilmiş bir kişinin, bu hürriyetten yararlandığı söylenemez. Gazete okumak istiyorsan, falanca dili öğreneceksin, denemez. Ancak, Türkçe bilenler gazete okuma faaliyetiyle yararlanabilirler, denemez. Aslında, gazete okuma hürriyetinin böyle bir koşula bağlanması, onun özünü yok etmektir. Çünkü toplumsal ve kültürel etkinlikler, sanatsal etkinlikler ana dil ile sürdürüldüğü zaman başarılı olabilir.

Toplumun, kültürün, demokratikleştirilmesini sağlamak, sivil toplumu kurup geliştirmek, çağdaşlaşmanın en önemli boyutlarıdır. Bütün bunlar insanın iş hayatının zenginleşmesiyle, kültür etkinliklerine katılmasıyla yakından ilgilidir. UNESCO'nun uluslararası ilişkilerde geliştirmeye çalıştığı anlayışlardan biri budur. Kemalizm ise Kürt dilini ve kültürünü yok etmek için her türlü çabayı göstermektedir. Kürtlerin kültürel etkinliklere katılması, kendi dil ve kültürlerini, kimliklerini inkâr koşuluna bağlanmıştır. Bu ise ırkçı ve sömürgeci bir tutumdur. Kültür emperyalizmidir. Öyleyse, UNESCO, Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü'nde, Kemalizmin bu boyutunu da değerlendirmelidir. Kemalizmin kültür politikası ve Kürdistan'da uygulanan kültür emperyalizmi konusunda UNESCO'nun tavır ve davranışı nedir? Kürdistan'da uygulanan ırkçı ve sömürgeci politika görmezden gelinerek, Kemalizmin kültür politikası değerlendirilebilir mi?

5. Kürdistan, 20. yüzyılın ilk çeyreğinde parçalanmıştır. Kürt ulusuna bu yıllarda, böl yönet politikası uygulanmıştır. Bu politika, Ortadoğu'da siyasal istikrarsızlığı oluşturan ve barışın kuruluşunu engelleyen en önemli etkenlerden biridir. Çünkü, özgürlük, demokrasi, ulusların kendi kaderlerini tayin gibi temel haklar, her ulusun en doğal hakkıdır. Bunlar, kullanılması şartsız ve tercihsiz olan haklardır.

Kürdistan ise Ortadoğu'nun ortasında, uluslararası bir-

sömürgeci. Bölünmüş ve parçalanmıştır. Türkiye'nin, İran'ın, Irak'ın, Suriye'nin ortak sömürgesidir. Bütün manevi zenginlikleri, dili, kültürü, kültür mirası gasp edilmiştir. Varlığı inkâr edilmektedir. Bütün maddi zenginlikleri yağma edilmektedir. O halde, Kürt ulusunun özgürlük ve özerklik için mücadele etmesi çok doğaldır. Uluslararası sömürge durumundan kurtulması, ulusal kurtuluş için çaba harcaması doğaldır. Varlık mücadelesi engellenemez.

Kürt ulusu, emperyalist ve sömürgeci böl yönet politikasına rağmen 60 seneyi aşkın bir zamandır, özerklik ve özgürlük mücadelesini sürdürmektedir. Kürtlerin bu eylemleri, Ortadoğu'da, huzuru ve barışı bozan bir eylem olarak değerlendirilmektedir. Emperyalist ve sömürgeci politikaların pekiştirilmesi eylemleri ise barışın ve siyasal istikrarın kuruluşunun göstergesi olarak sunulmaktadır. Bu da ulusal kurtuluş hareketlerine değişik standartlar ile yaklaşmanın sonucudur.

20. yüzyılın başlarında, Kürdistan'ı parçalayanlar, Kürt ulusuna böl yönet politikası uygulayanlar, bunu, Ortadoğu'daki siyasal istikrarsızlığı sürdürmek, yeniden üretmek için düşünmüşlerdir. Ortadoğu'nun siyasal yapısına göz atıldığı zaman, bu durum, gayet rahatlıkla görülmektedir.

İran'da Ayetullah Humeyni önderliğindeki İslami hareket, Şah'ı "halkın iradesine karşı konulmaz" sloganı ile yenmiştir. Humeyni'ye göre Şah, halkın iradesine karşı koymuştur. Despot olmuştur. Halkın özgürlüklerini gasp etmiştir. Bunun için de yıkılmıştır. Fakat, iktidara gelen Humeyni, Kürdistan'dan gelen özgürlük ve özerklik isteklerine şiddetle karşı koymuştur. Kürt ulusunun özgürlük, eşitlik ve demokrasi isteklerini zor araçları ile bastırmaya çalışmıştır. Şah'ın Kürdistan politikasını aynen benimsemiştir. Bu ırkçı ve sömürgeci politikayı sürdürmeye özen göstermiştir. Kürdistan'da mevcut durumun değişmesini engellemek için her türlü önlemi almıştır. Kürdistan'daki, gerici sınıfları silahlandırmıştır. Bunların özgürlük, özerklik, demokrasi isteklerine karşı çıkınlarını, merkezi hükümet ile işbirliği yapmalarını teşvik etmiştir. Bu tür toprak ağalarına, aşiret reislerine, şeyhlere silah dağıtmıştır. Yani Kürt ulusal hareketini reddeden bu kışilere. Böl yönet politikasını üretmek

ve sürdürmek için, Kürtleri birbirlerine düşürmeye çaba harcamıştır. Savak'la işbirliği yapmıştır. Kürt ulusunun iradesine, böylesine karşı koyması ise O'nu yeni bir Şah, "Sakallı Şah" yapmıştır. Irkçı ve sömürgeci politikada ısrar başka bir sonuç ortaya koymaz. O halde, Kürdistan konusunda demokratik alternatifler geliştirmeyenlerin, "devrim" adına ileri sürecekleri bütün fikirler, uygulamalar başarısızlıkla sonuçlanacaktır.

İran ile Irak arasında, 1975 yılı başlarında, Türkiye'nin de açık teşviki ve gizli katılımı ile ve Cezayir aracılığı ile yapılan anlaşmaya bakalım. İki hükümetin anlaşma yapmasını gerekli kılan temel etken, Kürdistan sorunudur. Anlaşma gereğince, Şah, Irak'ın Kürdistan bölgesine açılan yardım kapılarını kapatacaktır. Irak ise bunun karşılığında Şattül-arap bölgesindeki Irak egemenliğinden vazgeçecektir. Bu anlaşma ile Güney Kürdistan'daki, başka bir ifade ile Kuzey Irak'taki Kürt ulusal hareketi çökertilmiş olmaktadır. 1980 yılının Eylül ayında, Irak ile İran arasında başlayan savaş ise bu anlaşmanın ne kadar çürük temellere dayandığını açıkça göstermiştir. Kürtlerin sırtından gerçekleştirilen, Kürtlerin acıları pahasına gerçekleştirilen antlaşmaların ne kadar kısa vadeli ve geçersiz olduğunu göstermiştir. Çünkü, 1975 yılında, Şattülarap bölgesinin İran'a verilmesi, Irak'ta Baas yönetimine karşı derin tepkiler doğurmuştur. Arap komuoyunda da. Ve Irak yönetimi, bu toprakları tekrar ele geçirmek için fırsat beklemektedir. Fırsat, 1980'de İran'da yönetimin zayıf olduğu bir sırada ele geçmiştir. Fakat 1975'de Kürt ulusal hareketini ezmek çok daha önemli olduğu için, alınan topraklarının bir kısmı bile gözden çıkarılabilmektedir.

Türkiye'de ise siyasal istikrarsızlığın, toplumsal barışın kurulmamasının temel nedenlerinden biri, yine, Kürdistan sorunudur. Ekonomik gelişmeler, siyasal ve toplumsal değişimler, kapitalizmin kırsal alanlara yayılması, Kürt ulus sorununu, günden güne daha hissedilir bir biçimde, su yüzüne çıkarmaktadır. Kirlardan şehirlere göç, kitle haberleşme araçlarının etkinlik kazanması, İran ve Irak'taki gelişmeler, dünyadaki ve Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş mücadeleleri, Kürtleri bilinçlendirmektedir. Dünyadaki, Or-

tadoğu'daki, Türkiye, İran, Irak ve Suriye'deki siyasal gelişmeler, Kürtlerin kendi siyasal statüsü hakkındaki bilinçlerini yoğunlaştırmaktadır.

Öte yandan, Kürdistan, eski Kürdistan değildir. Hızla gelişmektedir. Kürdistan'ın tarihi ve toplum yapısı hakkındaki araştırmalar, günden güne artmaktadır. Kürt dili, Kürt kültürü daha iyi anlaşılmakta ve anlatılmaktadır. Gelişmektedir. Böylesine bir bilimsel gelişme ortamında, "Vatan hainleri var. Türkiye'yi parça parça etmek istiyorlar. Bunlar dış düşmanların, emperyalizmin oyunlardır..." vs. demek, gülünç olmaktadır. Zira bölünen ve parçalanan Kürdistan'dır. Böl yönet politikası uygulanan ulus, Kürt ulusudur. Emperyalizmin böl yönet politikasının en kanlı işbirlikçileri de Kemalistlerdir. Bütün bunlar belgelerle, delillerle ortaya konulmuştur. Zaten maddi hayat, yaşanan hayat bunu doğrulamaktadır. Bu bilimsel gelişmenin süreceği de kuşkusuzdur.

Türk Devleti ise bütün bu gelişmeleri baskı altına almayı temel ve vazgeçilmez bir politika olarak benimsemiştir. Bu ise otoriter olmayı getirmektedir. "Demokrasiye" "özgürlüklere", çok partili siyasal düzene ara vermeyi gerektirmektedir. Böylece devlet, militarist bir güç haline dönüşmektedir. Güvenlik güçleri ve askeri güçler büyümekte, yoğunlaşmaktadır. Devletin, "yasa ve düzen" anlayışı ile Kürtlerin, eşitlik, özgürlük ve demokrasi istekleri, insan haklarını vurgulamaları temelden çelişmektedir. Ve bu süreç, devlet terörünün gelişip, güçlenmesini oluşturmaktadır. Halbuki, baskı ve zor ile düşüncelerin engellenemeyeceği, bilimsel gelişmenin durdurulamacağı açık bir gerçektir.

Kaldı ki, Kürdistan'da uygulanan ırkçı ve sömürgeci politika, faşist hareketin gelişmesi için önemli bir etkidir. Devlet terörü ile faşist terör birleşebilmektedir. Devlet, faşist hareketin gelişmesine göz yumabilmektedir. Zaman zaman teşvik edebilmektedir. Çünkü, faşist hareketin kullandığı sloganlarla, resmi ideolojinin kabulleri birbirlerine çok yakındır. Özellikle de Kürdistan sorunu ile ilgili kabulleri. Faşist hareket, İslami harekete göre, daha laik bir yapıdadır. Bu bakımdan sol hareketin gelişmesini engellemek için daha rahat bir şekilde kullanılmaktadır. Bu süreç ise Türki-

ye'deki siyasal gelişmenin önemli bir boyutudur. Toplumsal barışın ve siyasal istikrarın kurulmayışının önemli bir etkenidir.

Emperyalistler, Kürdistan'ı, Ortadoğu'daki siyasal huzursuzluğu geliştirmek ve üretmek için bölüp parçalamışlardır. Bu kuşkusuzdur. Böl yönet politikasının temel amacı budur. Siyasal istikrarsızlığı, daima dinamik tutmak. Böylece, bölgedeki siyasal ve ekonomik denetimi pekiştirmek. Bu yapının aynen korunması ise bu süreci yoğunlaştırmaktadır. Hızlandırmaktadır. Kaldı ki, süper devletler de bu sorunun içindedir. Onlar da Ortadoğu'da, statükonun değişmesi ve mevcut durumun aynen korunması için her türlü çabayı göstermektedirler. Zaman zaman Kürt ulusunu tehdit olarak kullanarak, ilgili hükümetlere istedikleri politikaları kabul ettirmeye çalışmaktadırlar. Süper devletlerin politikaları şimdiye kadar böyle gelişmiştir.

Kuşkusuz, bütün bunlar, Kürt ulusunun, ulusal hakları için mücadelesine engel olamaz. Özgürlük ve özerklik mücadelesini yürütmesine engel olamaz. O halde, Kürt ulusunun ulusal ve demokratik hakları konusunda yürüttüğü mücadeleye destek olmak, dünyanın devrimci ve demokratik kamuoyunun, önemli görevlerinden biri olmalıdır. Kürdistan'da uygulanan ırkçı ve sömürgeci politikaya karşı olmak, uluslararası sömürge durumunu deşifre etmek temel bir görevdir. Kürdistan'ı uluslararası sömürge düzeyinde tutan, Kürt ulusunu bölüp parçalayan devletlerin, Kürtleri, birbirlerine karşı bir tehdit ve baskı aracı olarak kullanmalarına izin vermemek gerekir. Süper devletlerin, çok ince diplomatik mekanizmalarla, askeri ve ekonomik mekanizmalarla bu işi yapmalarına izin verilmemelidir. Bu politikaları ve uygulamaları deşifre etmek gerekir.

Düşünelim ki, özgürlük, özerklik, bağımsızlık, kendi kaderini tayin etme hakkı, bütün ulusların hakkıdır. Bütün bunlardan dolayı, Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü'nde, Kemalizm tartışılırken, Kürdistan sorunu ile ilgili boyutu görmezden gelerek, "Kemalizm ulusal kurtuluşçudur. Ezilen halkların dostudur..." biçimli görüşte ısrar etmek, düşünceleri katılaştırmaktan başka bir şey değildir. Bu, dogmatik

**bir tavidir. Dogmatizme taviz vermektir. Bu ise UNES-
CO'nun kurmaya, geliştirmeye ve kökleştirmeye çalıştığı öz-
gürlük ve demokrasi anlayışına aykırıdır. İnsan hakları,
eşitlik, ulusların kendi geleceęini kendilerinin tayin etmesi
lkelerine aykırıdır.**

Ocak 1981

